

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ

2(98)'93

ЖУРНАЛ
ПЛАСТОВОЇ ДУМКИ
ТА ІНФОРМАЦІЇ

ЮМПЗ'93

УКРАЇНА - ЛЬВІВ

Редакція

Головний редактор	пл.сен. Любомир Онишкевич
Співредактори	пл.сен. Григорій Бурбеза пл.сен. Володимир Соханівський пл.сен. Лариса Онишкевич
Представник Булави УСП	ст.пл. Адріян Геврик
Представник Булави УПС	пл.сен. Роман Барановський пл.сен. Тоня Горохович
Представники країв	
США	ст.пл. Галя Кузишин
УКРАЇНА	пл.сен. Григорій Бурбеза
ПОЛЬЩА	ст.пл. Петро Баран
БРАЗИЛІЯ	ст.пл. Корнелій Шмулик
АВСТРАЛІЯ	пл.сен. Роман Павлишин
ЛИТВА	пл.прих. Адамас Новіцкас
НІМЕЧЧИНА	пл.сен. Іван Волянський
Діловод видань ГПБ	пл.сен. Орест Джулинський
Адміністратор	пл.сен. Мирослав Павловський
Мовні редактори	Надія Олейнюк, Гордій Безкоровайний
Макет, художнє оформлення і складання	пл.сен. Григорій Бурбеза, Віктор Долішний

Адреса Редакції

Любомир С. Онишкевич
9 Dogwood Dr., Lawrenceville
NJ 08648, USA
(609) 883-2488
fax (609)883-2470

Адреси Адміністрації
- в Україні

Україна-Ukraine
282001, Тернопіль,
вул. Ю. Федьковича,11
тел. (03522) 20158
факс (03522) 20740

- в Канаді

2199 Bloor St.W.
Toronto, Ontario, M6S 1N2 Canada
(416)769-2855

Статті підписані прізвищем, псевдонімом або ініціалами автора, висловлюють погляди автора, які не завжди збігаються з думками редакції чи пластового проводу і не конечно є офіційним становищем Організації ПЛАСТ.
Редакція застерігає собі право виправляти мову, стиль, а теж часом скорочувати надіслані статті та відсилати авторам до заміни ті листи чи дописи, які - на думку редакції - могли б бути для когось образливі.

Члени Пласту (старші пластуни й сеніори) одержують журнал автоматично, як частину членських внесків
Просимо своєчасно повідомляти про зміни адреси. Журнали, які повернулися не з вини адміністрації, висилатимемо вдруге на нову адресу тільки за додаткову оплату.

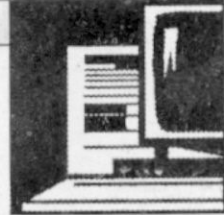

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ

ЖУРНАЛ
ПЛАСТОВОЇ ДУМКИ
ТА ІНФОРМАЦІЇ

ч.2 (98) - 1993

ВІД РЕДАКЦІЇ

Дорогі Читачки і Читачі!

Вітайте із другим числом нашого відновленого журналу!

До Вас сьогодні приходять вже друге наше число — маємо надію, що воно є краще змістом і оформленням від першого.

На перше число ми дістали дуже добрий і позитивний відгук. Прийшли до нас листи, телефони і факси, а також мали ми численні особисті розмови із пластунами-сеніорами й старшими пластунами, а теж — з читачками і читачами з-поза Пласту. Майже всі вони позитивно оцінили наші намагання надати новий, свіжий вигляд журналові.

Правда, один зі старших сеніорів критикував нас за те, що журнал тепер став "жартівливий", а не такий поважний, як колись він був... Але ж — нам специфічно було наказано, що ми маємо змінити обличчя журналу й зробити його доступнішим, легшим, веселішим — щоб якнайбільше число нашого членства захотіло його передплатувати й читати. Це ми й зробили і плянуємо такий напрямок продовжувати на майбутнє.

Як можна було сподіватись, була і злослива критика від всіляких наших недругів, які від самого початку старались унеможливити видання цього журналу, бо ж знають добре його вартість для Пласту. Тепер вони накинулись на нас за всілякі дрібниці... Але ми такою деструктивною критикою не переймаємось, а навпаки вона дає нам почуття, що ми вибрали добрий і успішний шлях.

Була і інша критика: позитивна і конструктивна, яку ми дуже високо цінуємо. Ми ж тепер "пробиваємо кригу на нових водах" і пробуємо нові шляхи, нові підходи й нові напрямки. Всі конструктивні поради читачів ми сприймаємо, ми вдячні їм за них.

Бо ж Бог знає, та й ми самі знаємо, що наш журнал ще далеко не перфектний! Але будемо старатись зробити його щораз кращим, з числа в число цікавішим і кориснішим для Вас, дорогі Читачі і Читачки.

Одна важна заввага, яку ми одержали й яку беремо дуже серйозно на замітку. Дорікали нам, що в першому числі було відносно мало статей, написаних старшими пластунами і пластунками, і матеріалів, які б були цікаві членам УСП. Ми свідомі цього недотягнення і будемо старатися цьому зарадити. Вже в сьогоднішньому числі багато більше старшопластунських матеріалів, а в майбутніх числах буде їх ще більше.

Ми висилаємо до всіх членів УСП, яких маємо адреси, анкету-запитник, щоб довідатись, що саме вони хотіли б бачити в своєму журналі. Маємо надію, що на основі відповідей на цей запитник ми зможемо зробити журнал цікавим для всіх читацьких груп, зокрема для молодшого покоління.

Ми одержали теж деяку критику й запити відносно ще одного аспекту журналу, а саме — мови. Деякі читачі слушно завважили, що мова в журналі не є однорідна, а відмінна в дописах з України від мови в дописах з діаспори.

Так воно справді і є. Ми над цим питанням багато радили, думали й передумували — і прийшли до переконання, що — поки не буде загально прийнятий стандарт української мови ми будемо придержуватися мови авторів поодиноких статей. Чому ми прийняли таке рішення вияснено в окремій статті члена редакції, доктора-мовознавця Лариси Онишкевич (друкуємо в цьому числі).

Покищо, любі Читачі й Читачки — до побачення, до наступного числа!

Редакція

Двадцять один чоловік? чи чоловіків? людей?

...або дещо про український правопис

Якщо Ви читач з України, то напевне Вас нераз турбував відмінний спосіб писання деяких слів в українській пресі Заходу, напр.: чому *діЯспора* (коли Ви звикли до *діАспора*), *ТарасОВІ* (не *Тарасу*), *ариТметика* (не *ариФметика*), *каТедра* (а не *каФедра*), до *кіНА* (а не *кіНО*) і т.п.

Якщо Ви читач із діЯспори, то дивним є читати: *ЕйнштЕйн* (замість *АйнштАйн*), *дивитись фільм* (замість *НА фільм*), *Хокей* (*Гокей*), з *Нью ЙоркА* (замість *Нью ЙоркУ*), *сто чоловік* (замість *людей*, коли мова про чоловіків і жінок), у *десять годин* (замість *о десятій годині*), *хімія* (замість *хемія*), *Мексика* (замість *Мехіко*) і т.п.

З обох сторін бували не раз і посмішки, мовляв - от бідні...Одні одних підозрівали в незнанні мови, в неосвіченості, у засмічуванні мови, і т.д.. У кожній живій мові приходять зміни нормальним способом, з життям, з уживанням слів. Такі зміни бувають не тільки в орфографії (способі писання слів), а й у вживанні слів чи навіть у їхніх значеннях. Але буває, що різні зміни приходять не природнім способом, а штучно - ззовні, напр. під політичним утиском.

Подібно сталося із українською мовою в цьому столітті. Все проходило відносно нормально на початку століття: вийшов Правописний словник української мови (1914 р.). Тоді від часів української незалежності (1919 р.) Всеукраїнська Академія Наук почала працювати над правилами мови, над т. зв. "академічним правописом" (голова комісії - І. Огієнко, секретар - А. Кримський). Пізніше, вже навіть за радянської влади, скликано комісію для створення життєвішого правопису; в ній брали участь представники різних частин України. Пізніше, у Харкові, скликано Всеукраїнську Правописну Конференцію, яка проходила від 25-го травня до 6-го червня 1927 р. Тоді мовознавці з різних кінців України погодилися на спільні правила. Вислідом праць був правопис, виданий у Харкові та затверджений Всеукраїнською Академією Наук 1929 р. Наукове Товариство ім.Шевченка у Львові потвердило правопис, цим давши підтримку і Західній Україні.

Одним із мовознавців Комісії був Григорій Голоскевич, який ще 1914 року видав свій перший

Правописний Словник. Після Харківської Конференції він скористав з її рекомендацій у своєму словнику, що з'явився 1926р., а потім був перевиданий в діяспорі 1952, 1955, 1967, 1977 рр. І ще досі майже вся діяспора притримується цього правописного або "харківського" словника.

В УРСР 1933 рік злославний не тільки з голоду, але й ще з того, що тоді Народний Комісаріат України видав також директиви про те, щоб "відчистити" українську мову від "націоналізму" і зблизити її до російської мови. Після 1946 року такі директиви стали ще виразнішими, а зміни - гострішими. І тому одна, або й дві генерації в Україні вже привикли до зросійщених граматичних форм, слів, висловів і т.п.. І тому, читаючи видання України, нераз важко зрозуміти правопис деяких українських слів, якщо хтось не знає російської мови. Напр.: у російській мові пишуть *Ейнштейн*; у російській мові слово "дивитись" не вимагає прислівника (коли в українській вимагає), тому і почали писати "дивитись кіно". Також в російській мові чужомовних слів, що кінчаються на "-о", не відмінюється, тому це поширили і на українську мову (коли у словнику Голоскевича ще є "в авті", "в кіні").

Ще дивніше виглядає писання "хоббі", "хокей": тільки тому, що в російській мові нема звуку "г", вони передають чужі слова зі звуком Г через "х", і так примусили робити і в українській мові. А ще дивніше те, що коли росіяни мають г', але передають цей звук через букву, що виглядає, як українське г, то всі українські слова із звуком г' мусіли бути написані з буквою г.

Також у російській мові нема кличного відмінка, тому його витискали з української мови, і у висліді часто почуєте "Іван, ходи сюди", чи й навіть "Іди сюди" (знову за російською мовою.)

Те ж саме відбулося і з правилами відмін, які перенесено з російської мови на українську. Тому в Україні ще пишуть: з *НьюЙоркА* (замість *Нью ЙоркУ*), *двадцять чоловік* (замість *людей*, або *чоловіків*, коли мова йде тільки про осіб чоловічого роду), у *десять годин* (замість *о десятій годині*).

ДВАДЦЯТЬ ОДИН ЧОЛОВІК? ЧИ ЧОЛОВІКІВ? ЛЮДЕЙ?

Тому то тепер існують такі розходження між тим правописом, що його вживають в Україні, та тим, що затримали в діяспорі.

Який вихід із такої дивовижної ситуації? Чи мають залишитися два правописи? Очевидно, що таке непожане. В Україні дехто може нарікати, що після 46 чи 60 років годі щось пробувати змінити. Але ж змінили і 1933, і 1946 року?

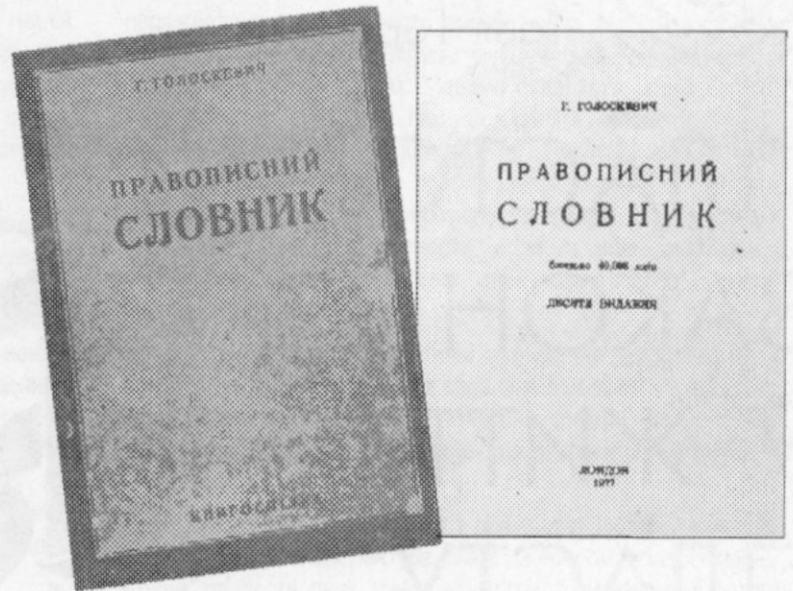
Недавно Орфографічна комісія Академії Наук України (голова В.Русанівський, А.Бурячок — секретар) видала УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС, 4-те видання (виправлене й доповнене), 1993. В результаті є маленькі зміни в напрямі до правопису 1928 р.

— По-перше, азбуці повернено букву *ґ* і дозволено її вживати приблизно у 40 словах, але ще залишено *г* як „*г*“; напр., у таких навіть чужих назвах: *Гете, Гюґо, Гегель* (замість *Ґете, Гюґо, Гегель*), хоча дозволено вимовляти „*Ґете*“.

Раніше змінено правило за яким писали з малої букви (крім першої) назви товариства. Тепер вже можна писати з великої букви „*Верховна Рада*“, але у нижчих організаціях чи назвах, ще ні.

— У давальному відмінку чоловічого роду повернено закінчення *-ові/-еві*: *батькові, учителеві, Тарасові*.

— Але залишено багато „проблем“: нефонетичне передавання чужомовних слів і прізвищ позбавляє українців

Видання Правописного словника Г.Голоскевича з 1930 р. (Харків) і 1971 р. (Лондон)

від можливості відразу зазнайомитись із даним словом: так німецьке „*айн*“ передається як „*ейн*“.

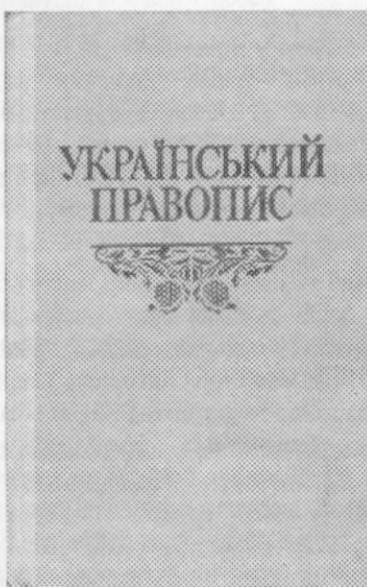
Різняться обидва правописи також родом чужоземних (не іноземних) слів; слова, що прийшли в українську мову через німецьку, вживалися з таким же родом: „*кляса*“, „*аналіза*“. В російській мові ці слова прийняли чоловічий рід, і тому тепер в Україні пишуть „*клас*“, „*аналіз*“.

Деякі зі згаданих прикладів є більше, другі менше важливі. Деякі можуть існувати у двох видах (зокрема, повищі приклади роду). Взагалі, у переходовому часі відчищення і відновлення української мови чому б і не дозволяти тимчасово деякі подвійні види?

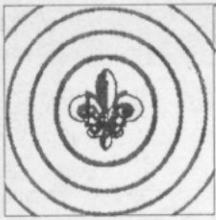
Може було б найкраще, щоби в Україні була змога і час зазнайомитись із Харківським правописом 1928 року. Щоб також був час на те, щоб око звикало бачити незвичні форми. Щоб був час пізнати мову емоційно та інтелектуально — тоді легше буде усучаснити її примінення, тоді, без зовнішнього примусу, комісія мовознавців зможе випрацювати правопис для вільної України.

Саме з таким наміром, даючи змогу читачам по обох берегах океану зазнайомитись із правописом братів, деякі видання, що мають читачів і в Україні і в діяспорі, затримують правопис території даного автора, дописувача. І ми в нашому журналі це робимо, і віримо, що таке зазнайомлення буде корисним і читачам і майбутньому підходові до справ мови.

Лариса Онишкевич

Український Правопис 1993 року

Тоня Горохович

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН У ЖИТТІ ПЛАСТУ

*... любов Бога і ближнього нагороджує
людину тією найдосконалішою
універсальною любов'ю,
яка включає і християнську любов до ворога,
і яку Тієр де Шарден називає
"величною емоцією",
що є в основі буття.*

Питання пластової ідеології повинно бути завжди актуальним - не тільки в пресі, але й у житті. Пам'ятаю, як на Волині старші пластуни, ставши дійсними членами по складанню обіту, тишили своїх батьків не тільки тим, що перестали палити, пробувати алкоголь, що було видиме в житті, але й намагаючись також виконувати інші вимоги пластового закону.

Пригадаймо ті часи нелегального Пласту, коли багато пластунів не вагалися наражати життя в службі народові. Таке було тоді їхнє світосприймання, уява про вартості поєднання пластового закону з трудами життя. Наприклад, у таборах ДіПі всі ми від ранку до вечора, не тільки члени Пласту, але й мешканці цих таборів піддавалися динаміці виявів таборового життя Пласту.

Який же стан сьогодні, коли ми маємо державність України, коли зв'язок наш з нею можливий? І коли нам у діяспорі є можливість включитися в усі ділянки життя з допомогою і співпрацею.

Першою і дуже важливою вимогою пластового закону є вимога українського мовлення у спілкуванні поміж

собою, а з тим получено багато інших вимог, без виконання яких Пласт існувати не може.

Найперше треба нам зрозуміти, що закон має тоді силу, коли він живий у наших думках і почуваннях. З думки випливає воля, а за нею настає дія, щоб жити за вимогами закону, тобто, питання "пощо я живу?", "яка мета мого життя?" Згідно з теорією Віктора Франкля, професора неврології і психіатрії Віденського університету, головним мотором людського життя є мислення, думка про глузд нашого земського життя. Коли бракує мотивації цього глузду, людина відчуває порожнечу життя. Ми тепер є свідками того, до чого доводить людей низький стандарт цієї життєвої мети - погоня за багатством матеріальним і тільки, догоджуючи своєму фізичному здоров'ю, знецінюючи духовні потреби, часто спричинює неврози, алкоголізм, наркоманію, а то й самогубство.

Жиючи згідно з пластовим законом, зможемо своє місце знайти, матимемо своє незалежне існування, погоджуватимемося з дійсністю,

борючись з її вимогами. То ж конфронтуючи себе з пластовим законом, усвідомлюємо те, наскільки наша душа і серце сповнені вірою у можливість дій Пласту в діяспорі, наскільки ми сильні духово, наскільки наш організм загартований. Бо як каже В.Франкль, найсуттєвіше є те, чого життя сподівається від нас, а не те, чого ми сподіваємося від життя, що будемо ми мати від нього. Самі роздуми про глузд життя без конкретної дії не допоможуть людині, зате конкретна дія, вчинки дають позитивні наслідки.

Приклади з нашого пластового життя - сходи УПС часто нецікаві, нема бажання бути присутньою. Але піти треба, бо не йти - це поганий приклад, треба докладати зусиль, щоб покращити стан. Активність заохочує інших, стимулює до праці. Або інша картина - на станичних нарадах панує апатія і безвихідність, може розігнати хмару, проломити лід. Не будемо тут згадувати щоденних "гріхів" людини - неточність, несловність, недбальство у виконванні обов'язків, коли трудно обрати провід. Але наше зголошення до праці, навіть тоді, коли ми дуже обтяжені обов'язками, або втеча від них, навіть і тоді, коли хтось дався вибрати на дане діловодство.

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН У ЖИТТІ ПЛАСТУ

О.Солженіцин щойно в Гулазі, лежачи на гнилій соломі, почув у собі перший порух добра в серці. Лінія, яка ділить добро і зло, не починається поміж державами, клясами, партіями, вона проходить через людське серце, через серце всього людства. На цій підставі треба розуміти потребу релігії, бо вона бореться зі злом у людині.

Тому й філософія самопізнання Сковороди і багатьох інших мислителів про необхідність пізнати самого себе - це перша велика поміч для тих, які борються зі злом і заохочують інших до цього. Від цього саме треба починати вишкіл виховників. Бо ніщо так не сприяє пробудженню бажання самовдосконалення як боротьба з власними помилками, провинами. Роздуми над цим ведуть нас до розуміння вислову Солженіцина: "Благословляю тебе, тюрмо! Благословляю за те, що ти була в моєму житті". Бо щойно в тюрмі, зустрівшись з різновидами добра і зла в житті співгромадян, він збагнув глибину занепаду людини, щоб збудитися до боротьби зі злом віддано і палко.

Мова йде не стільки про теорію, нам треба знати засоби плекання пластового закону в житті. Бачимо тепер - скільки в Україні труднощів мають члени проводу і держави, і організацій, а в тому числі й Пласту, щоб упровадити в життя дію пластового закону.

Споконвіку метою пластового виховання було досконалення характеру людини. А щоб могли прямувати на цей шлях, людина плекає у собі релігійність, щоб мати духову силу для боротьби зі злом, щоб мати сильну спонуку віри й любови до Бога і ближнього, могли усвідомлювати свої гріхи, розвивати творчу силу, яка проявляється у релігійності, у мистецтві, етиці - у всій культурі, що дає життю "вічну" реальність, невмирущість краси і добра.

Ідеал пластунів покривається із ідеалом християн, бо ж вони прямують до перемоги добра над злом, будучи сильними релігійно та національно, вони стають носіями постійного зусилля, самодисципліни, щоб досягнути той високий тонус духовного життя, що люди звать його щастям. Такі є основи Христової віри. На ній побудований Пласт. У минулому Виховно-освітня сесія СКВУ довела до схвалення виховного ідеалу молоді української людини в діаспорі.

Українець у діаспорі - це повноцінний громадянин своєї країни, пов'язаний з українським народом вузлами української мови і культури, із християнсько-етичними цінностями і творчою дією для України.

Один з найвизначніших філософів нашого сторіччя Макс Шелер, характеризуючи християнство, каже, що Христос є найновішим об'явленням любови Бога до людей. Христос терпить не тому, щоб уласкавити розгніваного Батька, але, щоб своєю жертвою зрушити загніваних людей, та повернути їх до Бога. Юрій Лавриненко розглядає Шевченків патріотизм як "переживання світу і Бога", тобто

переживання трагізму свого життя через трагізм народу в поєднанні з Богом. Релігійність Шевченка нерозлучна в поєднанні з патріотизмом. Україна була його цілим світом, твором його любови. Так і Франків "Мойсей", "Іван Вишенський", Лесин "Триптих" та багато інших творів розглядають у свій спосіб проблеми пов'язання релігійності із патріотизмом. Нема вірності Богові, коли є зрада своїх братів, нації, нема релігійності, коли людина самолюбна, спрямована на досконалення себе самого без служби народові, людству.

Національно-патріотичні почування виростають у рідній атмосфері, коли ж вона сповнена великими цінностями, коли сягає до інтелекту і почувань дитини глибше як атмосфера довілля, тоді вплив цього довілля не вирішує у формуванні особовості.

Відомо, що світогляд і почування людини великою мірою формує також лектура, яка є джерелом думок і емоцій. Конче треба творчих ідей, які могли б виповнити духову порожнечу, що в ній живе так багато молодих у нашому часі. А позитивні ідеї, коли їх довести до інтелекту людини, можуть мати подиву гідні наслідки. Доцільно прочитати твір п.н. "Подиву гідні висліди позитивного мислення" та "Сила позитивного мислення", "Ентузіазм робить різницю". Автор каже, що сотки людей є авторами його книжки "Сила позитивного мислення", бо ж її змістом є події, які були в житті цих людей та які вони описали в листах до нього. Багато людей змінили спосіб життя під впливом пізнання думок Нормана Вінцента Піла - священика з Нью-Йорку, автора книжок, згаданих вгорі.

Виховання за пластовими засадами оощадує енергію, бо спрямовує її на досконалення себе самого у поєднанні з поступом свого народу й людства. Жити в Пласті завжди було і буде не легко тим, що бояться обмеження свободи, і тим, які не хочуть боротися із хибами свого характеру та лихами суспільства. Зате добре почуваються у Пласті ті, які мають потреби релігійного, патріотичного, морального, етичного та естетичного досконалення. із цього погляду і є мова про елітарність у Пласті.

З відновленням державности в Україні ожив і Пласт. Усім нам, що знаємо пекучі потреби виховників, треба бібліографії матеріалів, вибір художніх творів релігійного, національного змісту, з узглядненням в першу чергу виховання в церковних громадах, в родинах, у школах, плекання традицій, а далі популярно написаних матеріалів для вжитку пластовим виховникам, щоб правильно інформувати батьків і громадянство про ідейну основу Пласту, його схему і методу праці. Важливим матеріалом є також інформація про суть Пласту для батьків і громадянства, щоб вони могли увімкнутися у співпрацю з пластовими виховниками.

З ЧИМ МИ ПОВЕРТАЄМОСЬ ДОМІВ ?

По п'ядесят-літніх мандрах по широкому світі, ми, пластуни української діаспори вкінці повертаємось домів, на рідну Україну. Повертаємось, щоб повернути нашій країні золоту ідею пластування, яку ми берегли, як найдорожчий скарб протягом всіх отих бур і туч, які кидали нас по всіх закутках земної кулі. Ми зберегли цю ідею й несемо її, як наш найкращий дарунок нашій рідній Землі - Землі наших батьків, наших предків. І цей дарунок віддаємо сьогодні нашим братам і сестрам в Україні.

Але, чи ми належно здаємо собі справу з цього, що саме ми даруємо Україні? Чи не час нам перевірити, що це власне є - ця пластова ідея, яку ми тепер приносимо нашій землі?

Майже 45 років минуло, відколи ми покидали Європу й відпливали на далекі береги континентів світу. Тоді, на Пластовому Конгресі Першому, в місті Ашафенбургу в Німеччині, ми підсумували наші надбання - пластовий "виряд", як ми це тоді називали. Ця метафора дозволила підсумувати, з чим саме ми їдемо в далекі світи. В ряді глибоко-продуманих гутірок (які пізніше були надруковані в "Пластовому Шляху") наші тодішні провідники проаналізували засоби, з якими ми пускалися в світ: "Ідеологічний Виряд", "Методичний Виряд", "Організаційний виряд", тощо. Сьогодні варто б знову перевести такий інвентар наших надбань і засобів, щоб зрозуміти, з яким багажем-вирядом повертаємось ми домів. Може наступний ідеологічний Конгрес (який буде вже четвертим з черги) зробить нам цю прислугу?

Сьогодні ж я хочу лише дуже побіжно перерахувати ті надбання, які і склали "пластовий виряд".

Почнім від Ідеологічного Виряду - це ж найбільший наш скарб. Ідеологія Пласту - це комплектний, гармонійно збалансований світогляд людини, сформульований Основоположниками Пласту в Трьох Головних Обов'язках Пластуна, в Пластовому Законі й в Пластовому Обіті, але доповнюваний з бігом часу новими думками й ідеалами.

Ідейні основи Пласту охоплюють чимало:

- Патріотизм і любов до рідного краю, але й світове

скавтське братерство й толерантність до других народів;

- Релігійність і глибокі морально-етичні засади;

- Ідею християнської допомоги ближнім, пластова "добре діло", почуття відповідальності за своє оточення;

- Самодисципліну, єдність дії в гурті, спільну працю для шляхетної спільної мети;

- Цілеспрямованість дії, "волю й успіх", характер;

- Індивідуалізм й індивідуальну ініціативу, розсудливість, почуття відповідальності, провідництво, вміння дати собі раду навіть в найважчих обставинах;

- Єдність з природою-екологією, "пластун - приятель природи", змагання до краси й до добра в світі;

- Вічну життєрадісність, оптимізм, віру в майбутнє, "пластовий дух".

Це лиш дуже побіжний перелік ідей, які Пласт старається прищепити тим, кого виховує в своїх рядах. Ніяка інша організація в світі (включно із світовим скавтігом) не має такого широкого й гармонійно-зінтегрованого репертуару позитивних і конструктивних ідеалів.

Найважливішими з цих ідеалів є етично-моральні вартості, які Пласт виховує в своїх юних членів. Цей Морально-Етичний Виряд опирається на трьох підставових принципах:

- Допомозі другим - доброму ділі;

- Особистій чесності й почуванню "Фейр плей" - чесної гри;

- Виробленню сильного характеру.

Ідеалом пластуна є добра, чесна й характерна людина. Може ніхто з нас не досягає цього ідеалу, але ми прагнемо, змагаємось до нього, стараємось бути кожного дня кращою людиною, як ми були вчора.

Взагалі, ідея вічного покращення, сталого індивідуального морального й інтелектуального росту - це одна з підстав пластової виховної методи.

3 ЧИМ МИ ПОВЕРТАЄМОСЬ ДОМІВ?

Бо ж самі ідеали ще не давали нікому ніякої користі. У виховній організації молоді Пласт ми маємо широко й глибоко розроблену методологію, як передати ті ідеї й моральні імперативи молодим людям, наш Методологічний Виряд є напрочуд сильний і успішний. Частинно наші Основоположники перебрали його від Бейден - Павела і його скавтської системи виховання, частинно Дрот, Чмола, Петро Франко й інші основники Пласту випрацювали його самі, а частинно витворили ми його еволюційним шляхом, на основі багаторічного досвіду праці з молоддю.

Як би не було, але методи, які Пласт вживає в своїй щоденній практиці є надзвичайно успішні. Складаються вони із:

- Гурткової системи і розподілу діловодств;
- Вмілого вжитку таборів, мандрівок, зустрічей у виховних цілях;
- Системи виховних ігор;
- Методології пластових сходин, гутірок і занять;
- Системи пластових проб і іспитів вмілості, пластових ступенів, відзначень, тощо;
- А що найважливіше - системи само-виховання.

Виховна методологія Пласту побудована на глибокому зрозумінню дитячої й молодечої психології. Підставою було зрозуміння не теоретично-книжкове, а радше інтуїтивне, здобуте на основах довгої, практичної праці з молоддю. Це психологічне зрозуміння, яке стало фундаментом скавтської системи Бейден-Павела і пластової системи наших Основоположників, було багатократно підтверджене модерними психологічними теоріями, а що важливіше - самим життям.

Щоб переводити свою виховну працю серед молоді, Пласт випрацював протягом років складну організаційну побудову - Організаційний Виряд, без якого неможливо було б працювати. Головна характеристика пластової організаційної системи - це її гнучкість, здібність пристосуватись до будь-яких обставин, здібність мінятися з вимогами часу. Якщо б ми загубили цю гнучкість і загрузли в бюрократичну штивність, то одна з наших сильних сторін пропала б, і ми не були б здібні так ефективно виховувати молодь, як було дотепер.

Ще один "виряд" несемо ми в Рідну Землю - Виряд Доброї Волі людей, доброї репутації нашої організації в народі. Хоч Пласт не існував в Україні понад 50 років, все ж таки, добра слава про нього не згинула, не пропала. Як лиш відродилась Вільна Україна - спонтанно, як гриби по дощі, почали відроджуватись пластові з'єднання. Хоч, в багатьох випадках, люди й не розуміли дослівно, що це таке Пласт і різно його собі інтерпретували, все ж таки, нарід знав,

що Пласт - це щось таке добре, позитивне, корисне, конечно, що його варто відновити, якщо є на це спромога.

Ці почування, ця позитивна опінія про Пласт є величезною цінністю, корисною для наших можливостей і ми повинні будувати на ній відроджену організацію в Україні. Наша праця через це буде легша і більш успішна.

Також не треба забувати й наш Матеріальний Виряд, який ми несемо з діяспори в Україну. Це не лише фінансові й матеріальні засоби (які так потрібні, конечно нераз в нашій праці), але й такі засоби, як наладане пластове видавництво й чимало потрібних у справі пластових журналів, пластових допоміжних підручників, пластові Фонди, кооперативи, крамниці, а також ряд пластових осель і пластових домів, які будуть дуже допоміжні у процесі вишколювання потрібних виховників для праці на Рідних Землях.

І врешті - це наші людські засоби, наш Людський Виряд: сотні вишколених пластових провідників, виховників, спеціалістів, експертів у різних потрібних ділянках: вишкільно-педагогічній, видавничій, фінансовій, господарській, тощо. Це дуже, а дуже важлива частина засобів Пласту.

Як бачимо з цього - ми повертаємось в Україну з неабияким корисним "вирядом" - багажем, якому може позаздрити не одна-друга організація.

Але це все було би більш корисне, якщо б ми докладно перевірили увесь наш "інвентар" і проаналізували його. Бо ж одні речі в ньому є дуже корисні, а то й конечні - в умовах відродженого Пласту в Україні, а інші менше, а може й взагалі непридатні в нових обставинах. А теж, поміж різними корисними і пожиточними речами в нашому багажі, може приховались якісь шкідливі речі, якісь "насікомі", чи щось? Чи ми, наприклад, в цьому багажі не веземо домів наших непорозумінь і сварок, які - якщо перенесуться на новий ґрунт - можуть розмножитись і принести братам в Україні величезну шкоду і кривду?

Для аналізу цих всіх питань конечно треба скликати в якнайскоршому часі ідеологічний Пластовий Конгрес Четвертий, який проаналізував би наш сучасний стан і подав би рекомендації пластовим проводам, як найкраще і найбільш цілеспрямовано вживати нам в Україні ті засоби, які нагромадив Пласт в діяспорі. Закликаю ГПБулаву і ГПРаду такий Конгрес скликати якнайскорше. А покищо будемо обговорювати ці питання в "Пластовому Шляху".

Ваш Старий Вовк.

Знаменний момент в історії

українського ПЛАСТУ

Сьогодні є час тріумфу нашої організації ПЛАСТ.

По сімдесяти роках змагань за українську державність, сьогодні вже існує Вільна Українська Держава, в якій відновився наш ПЛАСТ. Протягом довгих років, в умовах страшених трудів і тарапат, ми таки змогли вдержати Пластову Ідею й передати її, незмінену і незмінну, назад, в наш Рідний Край. Сповнилися наші мрії й наші молитви, і пластовий стяг майоріє в рідних Карпатах...

Ба, що більше: пластова ідея й пластова організація поширюється по світі, усюди де лиш живуть українці. Вже зорганізувались пластові об'єднання в Польщі, Чехословаччині, Бразилії, Литві, Латвії... Говориться також про організування нових пластових організацій на Кубані, в Сибірі, на Далекому Сході, навіть в самій Росії...

Тріумф. Все, про що ми колись мріяли...

Але в цей час нашого тріумфу - внаслідок цього тріумфу — виринула в нас певна ідеологічна криза, і то криза засаднича, підставова. Це перша така ідеологічна криза в історії існування української скавтської організації ПЛАСТ. Бо ж сьогодні засадничо змінилась ситуація, в якій ми знаходимось і в якій ми маємо працювати. Ми вже більш не є підпільний, чи егзильний скавтінг бездержавної нації, а скавтінг — Української Держави — але також ще дальше скавтінг української діаспори. І ми мусимо нашу організацію якось пристосувати до цих змінених обставин.

Йдеться тут не про якісь другорядні питання, а про саму суть Пласту: що це таке ПЛАСТ? Яка має бути його мета? Як він має виглядати в майбутньому?

Ці засадничі питання, які ми почали дебатувати минулого року, хвилюють нас усіх - навіть тих, які ще не зовсім здають собі справу з того, які ці питання важливі для майбутнього

ЗНАМЕННИЙ МОМЕНТ В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

розвитку нашої організації. Ці питання ми мусимо докладно продискутувати й знайти на них відповіді - і в Україні і в українській діаспорі.

Від вирішення цих питань залежатиме наше майбутнє.

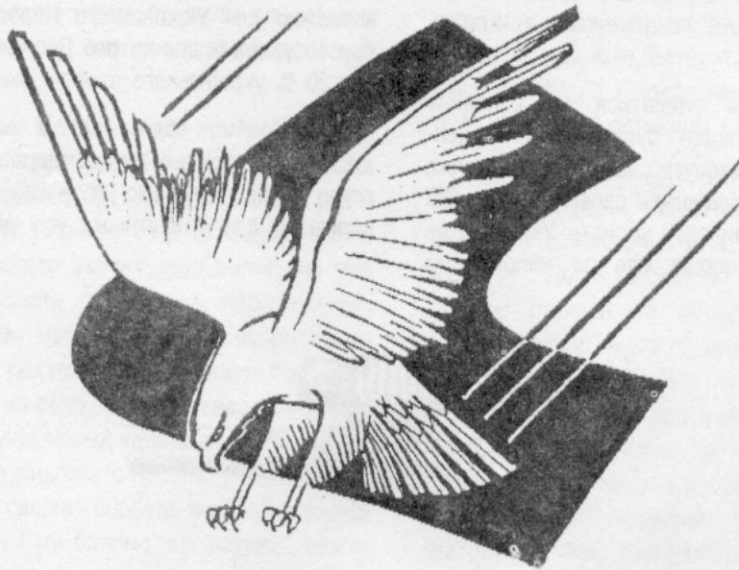
Про що ж йдеться?

Щоб відповісти на ці питання пригадаймо собі, що Пластова Організація була створена в часі, коли не було Вільної України, й ПЛАСТ існував в умовах, коли всі сили українського народу були зосереджені на те, щоб не загинути, щоб вдержатися як етнічна група, щоб вибороти незалежність свого народу. Ба, що більше: велика частина історії ПЛАСТУ пройшла на еміграції, в діаспорі, поза межами рідної землі, де головною загрозою була асиміляція в чужому морі.

Кожної української громадської організації завжди стояли пластуни. І тепер, коли було безкровне змагання за незалежність нашого народу — перед в діаспорі в допомозі материкові завжди вели пластуни. Немає найменшого сумніву, що пластуни виконали свій обов'язок, який був на них наложений...

В цій концепції нашої організації ніколи не було ніякого сумніву. Мета ПЛАСТУ була всім завжди ясна й зрозуміла. Правда, декілька-кратно різні українські політично-партійні угруповання старались захопити ПЛАСТ для своїх цілей (зокрема більш мілітантної боротьби за волю України), але ПЛАСТ ніколи не дався й залишився вірним своїм ідеалам і своїм методам. Ми мали свій стиль, свій приціл і ми цього завжди держалися.

Але ж сьогодні наша засаднича мета осягнена.

Отже, ПЛАСТ дотепер завжди існував і діяв як етнічна організація бездержавної нації. Це було угруповання молоді етнічної української групи, основною метою, якої було допильнувати, щоб наступні покоління вдержались як етнічні українці, щоб вони активно змагалися за свободу свого народу — чи то зі зброєю в руках, чи в інший спосіб. Зокрема, ПЛАСТ в першу чергу старався виховати провідників для українських визвольних змагань — чи то зі зброєю в руках, чи мирними засобами.

І — можна сміливо сказати — молодь, вихована в ПЛАСТІ, ці свої завдання засадничо виконала. Чи то в I-й, чи в II-й Світовій війні пластуни боролися в рядах наших військ, зокрема в рядах УПА. Що більше - вони були провідниками цих військ. Вони теж були завжди в проводі, в авангарді всяких цивільних рухів, які допомагали Українській Нації. Це було видно зокрема в діаспорі - де в проводі майже

Україна здобула свою незалежність, то ж немає чого дальше боротися за здобуття її. Тепер треба старатися ту незалежність вдержати й зробити Україну могутньою країною світу — але яким способом найкраще це досягнути?

В тому і є наше головне питання: що і як нам треба робити надалі? Яким шляхом має йти сучасний ПЛАСТ?

В нових умовах української вільної держави ПЛАСТ може прийняти різні форми:

- ПЛАСТ може залишатися, як було дотепер, етнічною організацією української молоді (в Україні і в діаспорі) - сквотингом української нації — якого головним завданням було б вдержувати й поширювати українську культуру й передавати її новим поколінням українців в цілому світі. Така організація виховувала б майбутніх провідників українського народу — на це, щоб бути в авангарді всіх

ЗНАМЕННИЙ МОМЕНТ В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

аспектів духовного розвитку українського народу в Україні і поза нею. За цією концепцією, ПЛАСТ виховував би характерних, чесних, релігійних, патріотичних провідників української нації для добра українського народу і його культури, головню духовних аспектів цієї культури, моралі, релігійності, змагань до найвищих рівнів Українського Духа.

— Але ПЛАСТ може теж перетворитись в географічну організацію українського скавтінугу для виховання всіх громадян Української Держави - без огляду на їх етнічну й релігійну приналежність - на взірцевих, чесних і корисних громадян, на провідників у всіх аспектах життя держави. В першу чергу, потреби держави є економічно-політичні, тож виховання в такому ПЛАСТІ повинно бути звернене головню на матеріальні аспекти життя держави. ПЛАСТ виховував би добрих майбутніх офіцерів, менеджерів, політичних провідників, тощо, яких Україні так дуже сьогодні потрібно. Якщо задуматися над цією концепцією, то стає ясно, що в ній немає місця на якісь Пластові організації поза межами в Україні, в діаспорі.

Обі концепції можуть опиратися на основних скавтських принципах, які покладені були колись Бейден-Павелом. В обох концепціях ми виховуємо чесних, характерних, зарадних, корисних людей - провідників своєї громади. Обі концепції можуть принести величезну користь Україні. Але лиш перша (оригінальна) концепція йде за напрямними

ПЛАСТУ, які положили колись наші Основоположники — Дрот, Чмола, й інші.

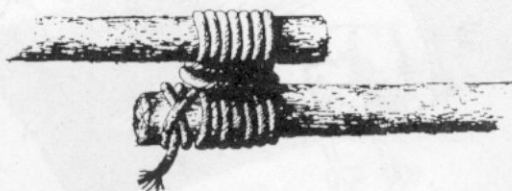
Між цими двома концепціями є велика різниця: в першій ми звертаємо головню увагу на українську духовність і культуру, а також на релігійне виховання пластунів. В другій - ми ставимо головню натиск на практичні потреби української держави.

Цей контраст, ми висвітлили тут в дещо спрощеній, споляризованій формі, щоб в кількох словах пояснити в чому суть розбіжностей поміж тими двома концепціями майбутнього ПЛАСТУ, поміж двома ідеологічними "таборами", які виринули тепер в ПЛАСТІ (і в Україні, і в діаспорі).

Чи можливо знайти якийсь компроміс поміж цими двома крайніми позиціями? Чи можливо знайти розв'язку, яка б задовільнила потреби обох сторін, себто задержала ті вартості, які зробили нашу організацію такою сильною й корисною для Українського Народу, але в творчий спосіб пристосувала їх для потреб Державної України, але теж для тих 20 % українського народу, який живе поза материком?

Маймо надію, що в наших палких дебатах й дискусіях на цю тему виграє здоровий і практичний пластовий глузд і ми знайдемо розв'язку, яка буде максимально корисною для майбутнього усіх дітей Українського Народу.

Юрій Лось

ВІД РЕДАКЦІЇ

Дорогі читачі й читачки!

У наш дискусійний відділ журналу вміщуємо аналітичну статтю про справу, яка тепер, можливо, найбільш пекуча для усієї пластової громади. Містимо її тут для Вашої розваги й задуми; це справа великої ваги, справа нашого майбутнього: в якому напрямку має дальше розвиватися наш ПЛАСТ?

Щоб цю важливу справу розв'язати й дійти до відповідного компромісу, який був би якнайбільш корисний для потреб нашого народу, треба її як слід обговорити. Тому запрошуємо Ваші конструктивні голоси в дискусії - не сварливі листи, бо це нам користь не принесе, а позитивні, конструктивні думки й сугестії, які сприяли б розв'язанню складних питань.

Також заохочуємо Вас, дорогі читачі й читачки, заторкнуту в цій рубриці інші контроверсійні пластові проблеми, щоб могли їх належно обговорити.

Редакція

Володимир Соханівський

авторитет - так, авторитарність - ні!

Володимир Шелест з Отави (Канада) закінчує свою знамениту статтю п.н. "Демократія мусить боротися" у "Свободі" (ч:68 і 69 1993 р.) ось так...

"А коли йдеться про політичні партії, то тут варто навести арабську приказку: *"Якщо хочеш, щоби котрась країна занепала, то помолися, щоби вона мала багато провідників"*. Пересічній людині могло б здаватися, що чим більше провідників, тим краще, але, як підказує арабська мудрість, так воно не є.

Чи, можливо, у нас є забагато провідників? З одної сторони їх ніби не видно, але з другої існує погляд, що їх багато, особливо в Україні. Як це доказати, адже статистичних даних немає? Візьміть хоча б число партій... Певно, що мусить бути багато охочих провідників, які такі партії творять чи починають творити з персональних, позитивних чи якихось інших мотивів. Але вони розробляють ідеологію, статuti чи якісь там правильники замість того, щоб концентрувати свою увагу на розбудові чи утвердженні своєї держави, піднесенні рівня української національної свідомості тощо. Правдоподібно ми не є набагато гіршими у партійництві від Італії чи у міжпартійній сварні - від будь-якої іншої вільної держави Заходу чи Японії. І ми бачимо, що потужні масові середники комунікацій ЗСА допомогли вибрати президентом демократичного кандидата проти республіканського президента Дж.Буша, а по СТО днях президентури Клінтона преса свого колись улюбленого кандидата критикує нищівно і безпосередньо.

Взагалі, у світі відчувається брак справжніх добрих лідерів. Тому наш президент України є "несогрішний" і ним можна гордитись.

Одначе, тут є проблема в тому, що західні держави собі можуть дозволяти майже все, бо ніхто їм не сидить "на карку" з загрозою знищення чи окупації, як це є в Україні. Крім того, там існують державні і приватні інституції, які постійно студіюють проблеми, всебічно їх аналізують і в кожному моменті готові подати своєчасну, логічну і ефективну пораду урядові чи партіям. У нагромаджених на цю тему матеріялах, я знайшов таке ствердження: *"Щоб*

заіснував прогрес у житті спільноти чи народу в економіці, індустрії, політиці, науці, релігії чи взагалі культурі і вихованні, - то в провіді тієї спільноти мусять бути люди АВТОРИТЕТУ."

А що це таке авторитет? Чи люди авторитету і є власне отими провідниками? Відповідаючи на ці питання, спонтанно можемо сказати тільки, що ми відчуваємо і розуміємо, що таке "авторитет", але якби треба було сказати щось конкретно і докладніше, то зіткнулись би з певними труднощами та великими відмінностями поглядів.

Автократія - це диктатура. В першу чергу, авторитет це не автократія чи авторитарність, які уможливають диктатуру одиниці, насилля, підкорювання однією людиною інших. До автократії вдавалися колишні царі, ці леніно-, сталіно- та гітлероподібні диктатори. В нашій спільноті люди часто згадують, що в теперішній незавидній ситуації Україні потрібно певного роду диктатора-добрягу, але таки диктатора, щоб вивів наш народ і державу на чисті води. Проте очевидно, що загал нашого народу цього не бажає, боїться, не довіряє нікому, бо це не раз уже в історії приводило до страшних трагедій. Тому власне, слова "авторитет" чи "авторитетність" набирають особливого значення. На цю тему варто б і нам якраз тепер дещо застановитися чи продискутувати з огляду на події в Україні.

В літературі на тему слова чи суті "авторитету" є багато написаного. В основному, це означає компетентність, повноваження, здібність до влади, талант спонукувати інших до узгіднення, до єдності, поступливості на противагу до насилля чи навіть потреби до раціонального переконання. Авторитет це також неначе невидиме право чи сила давати добру опінію, бути арбітром, командувати чи спонукувати до морального послуху, приймати рішення, мати респект, довіря, персональний вплив задля якості свого характеру, досвіду, особливого знання, здібности поучувати чи давати інструкції. Історично поняття авторитету правдоподібно має староримське походження, ще з передхристиянських часів і було воно повязане з правом чи законами. В середньовічних

АВТОРИТЕТ — ТАК, АВТОРИТАРНІСТЬ — НІ!

часах воно було пов'язане з релігією, авторитетом Церкви чи папів, а в модерних часах тісно получено з політикою і взагалі з життям спільноти. Воно включало силу особовости, чеснот, таланту, знання, досвіду, впливу і престижу наприклад аристократичних родин та моральний вплив сенаторів римського сенату, що були чимось на кшталт - батьків народу. Остаточо, це властивості, яких трудно знайти в будь-якому комітеті чи групі людей. Це властивості індивідів, одиниць, особовости однієї людини. Їх можна знайти у людях - членах езекутив різних організацій чи інституцій, підприємців, військовиків, науковців, індустриалістів, менеджерів, господарів, форманів тощо. Люди ці вміло керують діяльністю, перебирають відповідальність за осягнення означеної мети. Ці речі є дуже потрібні а то й конечні для членства спільноти, яка бажає бути успішною. Це є таке саме, як потреба розсудливого поліціяннта-керівника вуличного руху чи уважливого шофера автобуса, поїзду тощо. Чомусь так є в природі, тваринному і людському середовищі, що масова людська активність потребує і звичаєво має свою "еліту", себто групу кваліфікованих осіб, які співтворюють ту авторитетність. Підставою для існування такої "еліти" є те, що вона виявляє не тільки провідництво, але й звітність за свою діяльність.

Також зрозуміло, що для існування спільноти потрібний порядок, а щоб був порядок - треба авторитету. Так є у війську, бізнесі, поліції, уряді, спорті, Церкві, суспільності, вихованні, родині - скрізь. Авторитетний провідник - це людина, яка вміє і знає що, як, коли і чому потрібно зробити так, а не інакше в даній ситуації. Життя вчить, що самі маси ніколи не могли осягнути великого в історії. Зате маси спільно з демократичним і добрим провідником, який знає мету, має конкретний плян, одобрений більшістю народу, і тямить, як докладно той план виконати - досягають високих успіхів в історії. Але добрі провідники вживають ту силу авторитету розсудливо, обережно, спокійно, із співчуттям, безпристрасно. Справжній озброєний лицар ніколи не заатакує незброєнного лицаря-опонента. Коли говоримо про "силу" у суспільному житті, то маємо на увазі здібність до інспірації інших, вмілість мотивувати, переконувати, логічно і сміливо унапрямувати спільноту, спонукувати до доброї волі і охоти служити спільноті. Авторитет - це не жадоба до вульгарного захоплення влади у свої руки. Коли хтось у давній Греції бажав сили влади - то звичайно ставалося навпаки, йому її не давали. Це було не тільки ознакою того, що він не є гідним тої влади і її не варто йому давати, адже за правилами Платона і давніх Отців Церкви, наприклад, людина, назначена бути єпископом в Церкві, повинна була сказати: "Я не бажаю бути

АВТОРИТЕТ — ТАК, АВТОРИТАРНІСТЬ — НІ!

єпископом". Нерозсудливість в цій ділянці не раз спричинювала трагедії. Почуття обов'язку і відповідальності є важливими критеріями правової сили авторитету. Щоби бути королем не вистачає самого вміння тримати скіпетр. Королем є той, хто вміє авторитетно володіти. Авторитетність вимагає притримуватися етичних принципів та здорового морального кодексу чеснот, чесною гри, безсторонності, об'єктивності і доброго характеру. Він мусить говорити правду і сповняти висловлені обіцянки.

Україна і українська діаспора переживають часи неспокою, ламання, зневаження прав і законів правопорядку. Джордж Б.Шов сказав: *"Анархія є станом речей, в якому людина може робити, що захоче, навіть, наприклад, зломити собі голову своїм власним патиком"*. Інший дослідник дораджував, що правдивими принципами демократичної свободи є підпорядкування законів в добрій державі з прийняттям взаємно і прав, і обов'язків. Тому добрі закони є конечні. Сьогодні існують здібні демаґоґи, які своєю ораторською здібністю можуть піднести емоційну напруженість у будь якому напрямі без особливого знання чи відповідальності реальних потреб. Ще в 1895 р. др.Густав Ле Бон тривожно передбачував, що прихід до сили мас карбує останню стадію західної цивілізації, комплектний поворот збаламученої анархії, яка завжди є призначена долею і появляється перед народженням цілковито нової спільноти.

В житті є так, що багато людей не злюбляють авторитет. Як приклад тут можна подати старогрецького, взгядно атенського генерала і державника Аристиди, якого Геродот (батько науки історії) називав поміркованим і чеснотливим. За це, власне, до його імені Аристид додали ще Справедливий. В один час цього Аристиди Справедливого судили за згоадний "злочин" проти держави і хотіли вислати на заслання. А суд вони робили популярним голосуванням. І так несподівано прийшов до Аристиди один цілковито неграмотний чоловік, який не впізнав його і просив, щоб Аристид виповнив йому карточку до голосування "за злочин". Аристид це йому ввічливо зробив і запитав: "Що злого зробив тобі цей Аристид? Чому хочеш його позбутися?" Збентежено усміхаючись, чоловік відповів: "Мене тільки дратує це наймення "Справедливий", яке йому приписують". Отож, лишень звичайна людська заздрість чи ненависть була причиною незлюблення генерала Аристиди, його авторитету. Тому людиною авторитету не мусить бути якась "ходяча святість", артист, вчений чи філософ, або й навіть герой. Ним може бути людина праці, людина візії і правди, яка розуміє, що таке краса, добро, справедливість, воля,

знає як поводитися, є відважною і сміливою, готовою сповняти свої зобов'язання, інтелектуально стимулюючою, здатною сприймати нові речі та вчитися з досвіду, мати ентузіазм до праці, яка є послідовною і толерантною і при тому не зухвалою чи жорстокою.

Конечною потребою спільноти є прагнути всього того, особливо тоді, коли цього вимагає добро Батьківщини. Цього жадає від нас сучасна і неповторна потреба розбудови і увіковічнення української держави.

СОКІЛ

*«Не вміли ми погорджувати
ідеалом матеріального добробуту
ані мужньо здусити в собі слези -
на вид руїни і страждань. Навпаки.
Безплідна туга за вимріяною долею,
і безплідний сум на звалищах
рідного Єрусалиму стали в нас чеснотами,
в яких розпливалося все мужнє і здорове»*

"Пластунським Єрусалимом" назвав Сокіл друг Філософ. Справді, напевно немає в світі пластуна, який не знає про Сокіл та не мріяв би побувати тут бодай раз у житті. І чи не орлина туга за "втраченим Єрусалимом" відлунує в назвах "нових соколів" - пластових осель і таборів у далеких від України землях, де тільки можна почути: "СКОБ"? Серце Українських Карпат - всі стежки пластунських карпатських мандрівок сплітаються тут, серце Пласту - ці смєрки і буки пам'ятають тепло долонь перших пластунок і пластунів, серце молодій Україні, наш "пластунський Єрусалим" - Сокіл - майже 50 літ в руїнах.

*Руїни Сокола - руїни України.
Невпинний час невпинно гне свос.
Болишь душа. Спокою не дає
Одвічний сум, гіркий, як смак полину...*

І Д Е Ї

Їх багато і різних. Фантазії та ініціативи ніколи не бракувало пластунам. Важче - з реалізацією. Ось деякі:

Ідея "Фундаментальна"

Дзіргач з Коржиком на одній нараді КПСтаршини в травні 92-го: "Пропонуємо відновити пластовий табір на Соколі - "один до одного", маємо план відтворення". Старшина - схвалила. Затвердили Голову, доручили сформувати оргкомітет. На тім - стало. І надовго.

Ідея "Сакраментальна": **ТАБІР**

"Так чи інакше, всі Мурлики 6-7 липня повинні бути на Соколі. З другого боку, клята інфляція спричинила проблеми щодо літніх таборів у багатьох станицях і пластових групах, люди, особливо зацікавлені Пластом початківці, не знають, як провести табір, просять допомоги. Крім того, маємо юнаків - учасників та розвідувачів, яким час

випробувати себе в ролі інструкторів". Вирішили - курінь приїде на Сокіл 3-го липня, роз'їдемося - 10-го. За цей тиждень, крім sacramentalних мурлицьких справ 6-7 липня, проведемо ознайомчо-виховний табір "Гайда до Пласту" для всіх зацікавлених пластунів і непластунів. Гаслом буде: "Хто хоче вчитися пластувати - вчитиметься, хто може вчити - вчитиме". У програмі - заняття за вимогами I та II проб, вміння практичного пластування та першої допомоги, заняття з двоюбою. Буде три групи різного рівня: зацікавлені, прихильники, учасники. Крім того - градація за статтю і за віком. Юнаки-розвідувачі - у ролі інструкторів з усіх ділянок для зацікавлених і прихильників. Система точкування - персональні номерні картки "Хто ти?" ("хтоськи") для кожного таборовика. Заняття: до полудня - 4 год, в т.ч. 1 год - господарські роботи з відбудови Соколу, пополудні - одна година занять за вміннями. Кожна станиця, група чи місцевість творить свій, автономний підтабір. Принцип розміщення підтаборів - не бачити сусідів, але чути гонг. Разом - тільки відкриття-закриття дня, заняття в групах, ватри. Сигналізація - гонгом.

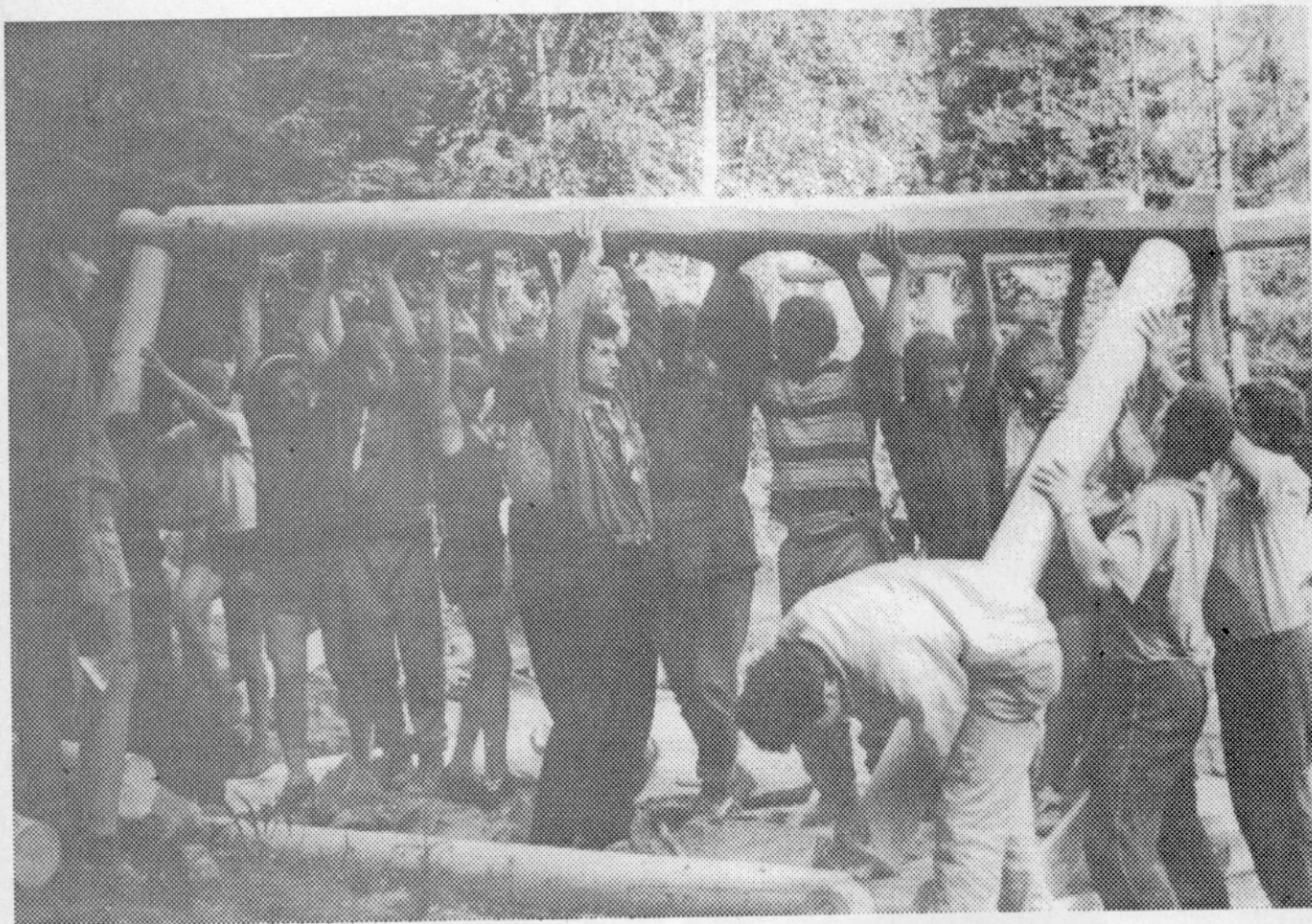
Як вирішили, так і зробили. Провели три дошкили проводу табору, дали оголошення через "Цвіт України". Попередньо зголосилися 270 осіб, приїхали 170, в т.ч. 150 юнацтва. Вночі вся гора світилася вогнями ватер: львів'яни з радіостанціями (в зв'язку з цим додатково ввели до програми радіосправу), тернопільчани - з житомирцями,

рівенчани - не без "Користи", миколаївці та новороздільці - з вовчим апетитом, Коломия без "Клопоту", але з "рогатими" ("Лісова Нечисть"), "язикатими" ("Язикаті Хвеськи") і співучими-преспівучими пластунками, полтавці - з "свіжим" анекдотом про "несвіжого москаля"... Щось там (вже забув) привезли стріяни, болахівці, кам'янець-подільці, "Щуки" з Рудників та моршинці. Приїхали гості - "СКІФ" з Дніпропетровська - зі скавтським привітом і першим ранковим звітом - ...російською мовою. На дружнє прохання бунчужного уважно "вчитались" у таборовий правильник, і всі наступні звіти складала кожен по черзі - українською. Було весело. Подружилися.

Взагалі хроніка така: 5-го липня - приїзд, розтаборення, відкриття. Ватра знайомства. 6-го - заняття, ввечері - дощ і запряження юнаків та "Професора", похід із смолоскипами через Гриньків і Кузьмонець до Митрополичих Палат. 7-го - Івана - Служба Божа в церкві Гринькова, теренівка "Полтавська битва", Купальська Ватра з костюмівками і домашніми завданнями. 8-го зранку - "Н.П.": одна з юначок при звіті поцілувала в щоку бунчужного - купальський фант. На прохання заскочених фотографів "Н.П." тричі повторили - мистецтво вимагає... По відкриттю дня приспустили прапори - День пам'яті пластунів, полеглих за волю України. Ввечері - одночасно три повстанські ватри у тернопільському ("Круті

СОКІЛ

Рейнджери), моршинському ("Вітер на Соколі") та львівському ("Ми - тут") підтаборах. Єдиний повстанець "Дятел", "Ч.К.", був "нарозхват". Завершили всі ватри одночасно — встановленням 4-метрового Березового Хреста з Лілеєю і написом: "Пластунам, полеглим за волю України". Урочисто, піднесено і трохи моторошно. 9 липня — зайняття, підсумки, прощальна ватра. 10-го - закриття табору і роз'їзд. Залишилися тільки коломийчани (вже з "Клопотом" - на Сивулю), тернопільський курінь ім.Ю.Старосольського та житомирці (власна програма). Та ще "Вітер на Соколі" і "Круті Рейнджери" відмінили виміряну мандрівку Аршицею на Бубнище (слідами 4-ї мандрівки "Л.Ч.") - щоб добудувати капличку, яка несподівано для всіх розмірами і обрисами ставала все більше подібною до церквиці...

Ідея "натуральна": **КАПЛИЦЯ**

"Тато" на другому дошкелі проводу "Гайда до Пласту" в Завадові (травень 1993): "Поїхавши із Соколу, ми повинні там залишити щось "натуральне". Давайте збудуємо капличку. Просту, піонерську, тільки пилами та сокирами, без цвяхів і гбля..." "Тата" треба слухати..." — сказав Степан.

Послухали. Втратили: юнаки — мандрівку Аршицею, а деякі з Мурлик — хто "кавалочок" відпустки, хто "кавалочок" здоров'я (заскочили хребці).

Зате набули : церквцю розміром 5 x 4 метри, висотою від землі до хреста на бані — 7,5 метрів! Таки добре — слухати "Тата" (бодай іноді і не занадто довго)!

Ідея "сентиментальна" : **У Ч А С Т Ь**

За океаном вирішили: зібрати кошти на будівництво церквиці на Соколі, і таким чином взяти участь у його відродженні. Вирішили - зробили. Зібрали — привезли. Як використати? Потрібна Ідея "персональна" _____, (подумайте і впишіть) а тим часом:

ГОСТІ

Ходжу по Соколі з Василем Годованцем. На лівому, як і донині кажуть в селі — "пластовому" березі Лімниці по війні виросла вуличка з 11-ти осель. Назвали "Зарічною". В одній з отих осель мешкає пан Василь: "...Пам'ятаю тут все, з дитинства... Як приїздив Митрополит Андрій, і його, німецького, пластуни виносили на руках до табору. І яких

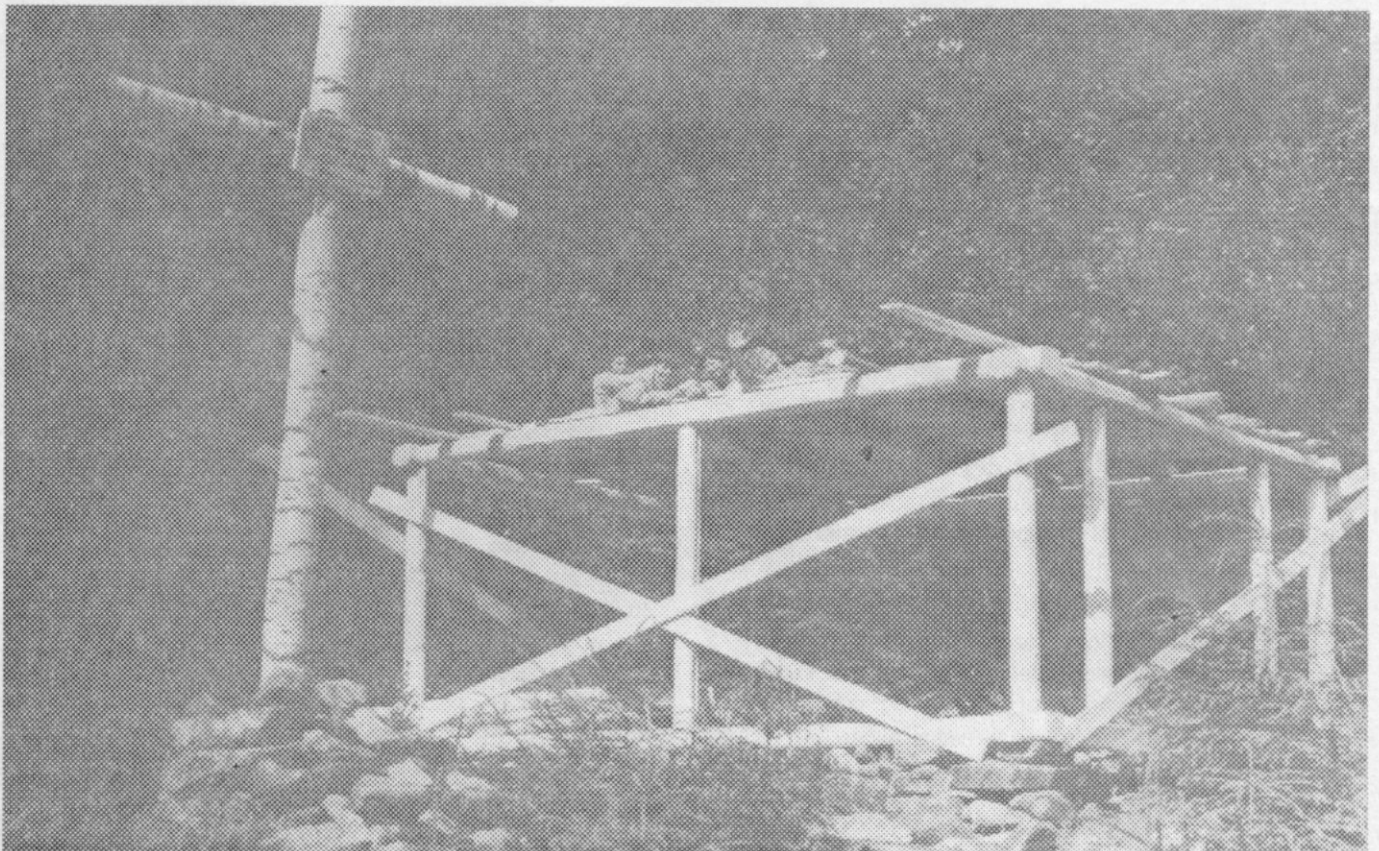
лісень співали, і які - аж до неба! - ватри громадили пластуни. Пам'ятаю ззовні і зсередини всі споруди, пам'ятаю, як в сорок шостім селяни розбирали їх задля матеріалу на будівлю осель..." І справді пам'ятає. Іншим разом приніс намальований в учнівському зошиті шкіц: "...ось тут були два курені, навпроти них - щогла на прапори та брукований, у формі прапора, майданчик для хорунжих. Нижче, на землі - Лицарський Хрест розміром 8 x 8 метрів (його в 1990 році відтворили миколаївці), ще нижче — майданчик для ватер, ще нижче — спортмайданчик, ще нижче — світлиця. Розміри світлиці вражають: 12 x 24 метри по залишках фундаментів. "...від куренів навкіс бруковані доріжки: праворуч - до кухні, ліворуч - до комендантського куреня. Брук заріс травною але, ось, бачите — зберігся. Всі будівлі мали галереї... Ось там - криниця. Вода в ній сива, нездала, чистити не варто. Пластуни брали воду з потоку. До потоку спускалися попри кухню стежиною, ось, бачите? А якщо захочете, підемо на Остодір. І там все пам'ятаю..." І — несподівано: "А підлогу в церковці зломить. Від іконостаса...Втім, то — ваша справа, я не мішаюся..." Підлогу зломали. Справді, вийшло краще і так, як має бути в церковці.

І ще — жіночки з ягідника, сіли відпочивати. Засмагли, жваві, міцної статури. "Ми тут по горах лазимо, як ті кози" — самі про себе. Обережно: "А який ксьондз буде

правити?" "Який прийде, такий і буде" — відповідаю. Збентежені. Пояснив, що будували церковцю діти з усієї України, без огляду на конфесії. Що на дверях церковці буде лише гачечок, ніяких замків — приходьте і моліться Богу. Обличчя просвітліли: "Закличте нас, як буде відправа".

В останню неділю приїздив "Лісовий" з друзями-пластунами з-за океану. З ним — "Лелека" з завданням повернути "Скрипку" в обійми стривоженої матері. Не поталанило (чи навпаки, поталанило "Скрипки"?) - розминулися (були на ягодах). І в понеділок щасливий "Скрипка" продовжує майструвати для церковці люстру з шишок та обрізків деревини, справжню, підйомну, щасливий "Лелека" майструє іконостас, а мужній "Лісовий" намагається довести "Ноті", що із "Скрипкою" все гаразд, хоч я його так і не зміг побачити". По від'їзді "Лісового" — новий гість, із села. Знає "Лісового", "Кубика", "Сома", вітається: "СКОБ!". Знає, що ми тут вже три тижні будуємо церкву...Що його привело? Де ж був раніше?

А ще — Михайло Смик з донькою, зовні дуже подібні. Дівчина — красуня, в очах Михайла - батьківські стримані втіха і гордість. Показали нам, де росте явір: "З нього ложки стружіть, а не з смереки. Явір - м'який, масненький... З нього скрипки роблять..."

СОКІЛ

Ідея "концептуальна" : ЩО ВАЖНІШЕ — РЕЗУЛЬТАТ ЧИ ПРОЦЕС ?

Не маю ні можливості, ані наміру глибоко вдаватися в історію використання Соколу. В поверховім знайомстві доходимо висновку, що не було тут новацтва (їхній - Остодір), ані юнацтва (юнацькі табори проводяться під шатрами). Як проміжну базу в мандрівках Сокіл використовували старшопластунські та сеніорські курені (найчастіше - "Л.Ч"). Але в основному Сокіл двадцятих-тридцятих років - це постійно (сезонно, в 3-4 заїзди) діючий базовий крайовий вишкільний табір УСП-УПС. Таким я його бачу і в майбутньому.

Створення табору такого типу є для Пласту, з огляду на єдність і одність, вельми актуальним. Очевидно, найкращий шлях - відбудувати Сокіл. І тут постає дилема концептуального характеру: що є важливішим для Пласту нині — готова база (РЕЗУЛЬТАТ) чи сам ПРОЦЕС її відбудови ?

Не важко зібрати кошти та за короткий проміжок часу, зусиллями платних майстрів, нагнавши техніки, поставити сучасні котеджі, або ж відтворити все, як було колись. Напевне, матимемо досить прихильників такого вирішення проблеми. Думаю, таким шляхом ми швидко досягнемо РЕЗУЛЬТАТ, та втратимо унікальну можливість використання ПРОЦЕСУ, а саме: виховання пластунів у ч а с т ю у відбудові Сокола.

... Учасникам табору було запропоновано принести і покласти до основи Березового Хреста по одному каменю. Вмить під Хрестом виросла півтораметрова піраміда. Змить кожен учасник табору став особисто причетним до Хреста. Крім того, кожен учасник табору одержав і м е н ь фото з зображенням Церкви. Кожен, хто буде опісля, матиме нагоду вкласти і свій камінь під Хрест, а також свою працю - у відбудову Сокола. Тож надаймо всім таку можливість! Відбудовуючи Сокіл, ми відбудовуємо Пласт і, через виховання молоді, - будуємо Україну.

Ідея "діяльна": **ТАКТИКА**

Ця ідея має сенс лише за умови затвердження концепції ПРОЦЕСУ. Концепція РЕЗУЛЬТАТУ позбавляє змісту не лише ідею, а й все попередньо написане.

Пропонується в часі 1-10 липня щороку проводити крайовий ознайомчо-виховний табір "Гайда до Пласту". Табір може забезпечити відбудову Соколу працівниками для некваліфікованих і добровільних робіт в кількості 600 людино-годин. Ввести гасло: "Твій слід на Соколі". Завести і зберігати в церквці "КНИГУ УЧАСТІ". В ній вказувати роботи, які необхідно провести, і будь-який пластун чи група, виконавши частину цих робіт, робитимуть відповідну відмітку про це. Роботи, що потребують високої кваліфікації, протягом літнього сезону може проводити платна будівельна бригада під керівництвом пластуна. Кількісний склад бригади - 4-5 осіб. В міжсезоння, на час відсутності будівельної бригади, Сокіл охоронятиметься платними охоронцями з Гринькова (бажано з членів однієї родини). Дуже важливо, крім оплати, культивувати в охоронців відчуття хорошої особистої чи родинної перспективи. У будівництві слід уникати використання дефіцитних і дорогих будівельних матеріалів. Всі споруди, включаючи церквцю, повинні бути щонайпростішими. Необхідно розробити і затвердити КП Старшиною проект відбудови, а також Положення про Адміністрацію Сокола та функціональні обов'язки її членів, створити Адміністрацію і - з Богом!

* * *

... день 26-й, восьма вечора. Пркрили оліфою іконостас, засклили і підвісили образки. От і все... Запалюємо свічки, поволі під склепіння підноситься люстра... От і все... Остання в таборі і перша в церквці спільна молитва...

До зустрічі, "пластунський Єрусалиме,"... з дороги озирнувся. Силуетами надії висвітлюються на тлі потемнілих у сумерку смерек Березовий Хрест і баня церквці. Перші споруди на звалищах "рідного Єрусалиму", "звалищах", які зусиллями, ціною крові і життя його будівничих стали основою для "пластунського" Єрусалиму Нового.

Тож дай, Господи, сили і натхнення його новітнім творцям!

Руїни Соколу - руїни України

Невпинний час невпинно гне своє...

Та сум наш - плідний. І основа є!

І Ти засвітишся, Новий Єрусалиме!

Сокіл, 3-28 липня 1993 р. Божого.

пл.сен. В.Саблук, "М.Ц."

СОКІЛ

Посвячення
храму
Святого Юрія
і Хреста Пам'яті
пластунів,
полеглих за волю
України
г. Сокіл,
24 серпня
1993 року

Львівські пластуни-сеніори старшого покоління

Під час посвячення: новаки з крайового табору УПН "Олені" та гості-пластуни зі Львова

Посвячення храму Святого Юрія і Хреста Пам'яті перевів о. Іван Пецюх, парох Моршина

Ми - старші пластуни й пластунки, ми - студенти чи молоді працівники, ми - молодь українського народу. Ми - майбутнє України. А попри те — нас недооцінюють. В інших народів, в інших скавтінгах, з молоддю числяться. Її вишколюють на практиці, даючи відповідальність в праці, в суспільстві, в скавтській організації.

Але не у нас. На нас немає місця в уряді України, чи в обласних і міських урядах. Для нас немає місця в провадах наших партій - ані в Україні, ані в діяспорі. На нас немає місця в провіді Пласту. Чому?

Ми, може, ще молоді, може, ще не набули відповідного досвіду, але ми не дурні. Ми бачимо, що діється, ми знаємо, що перспективне, що треба зробити — і ми це врешті зробимо, і зробимо добре. Ми ж бо завжди були попереду в боротьбі за волю України. Вісімдесят років тому такі ж хлопці, як і ми, вмирили під Крутами - бо була на це потреба. Скільки з нас загинуло в рядах Січових Стрільців, УПА, УВО, Українських збройних сил!

Так само ж було і тепер: хто зорганізував студентську голодівку на Площі Незалежності в Києві, як не ми? Не були це ніякі "вожді народу", ніякі наші партії - вони або не знали, що ми хочемо зробити, або на нас сварили: "Краще б ви йшли буряки копати!" Ми витримали: голодували, мерзнули на камені, але добились свого. Чи була б сьогодні наша Незалежність, якщо б ми там не голодували?

МИ - СТАРШІ ПЛАСТУНИ!

А як прийшло до референдуму, то знов же це були ми, що йшли агітувати на схід, на південь. Нас там били, переслідували, гонили, арештовували, - але ми не піддалися і принесли Україні 91 відсоток голосів виборців. Так буде й навесні, коли обиратимемо нових депутатів. Хто ж, як не ми, піде на вибори агітувати за демократію? А якщо треба буде обороняти нашу країну від ворога, то хто піде під кулі, під танки, під гармати, як не ми — українська молодь?

Майбутнє України залежатиме від нас. І побудована буде ця майбутність на нашій праці і на наших жертвах. Чи ж не час дати нам більше голосу в справах?

Дорослі наші провідники вже пробували щось

зробити, і з цього багато не вийшло, лише сам хаос. Може, ми, молоді, краще б ці справи повели?

Починаймо з Пласту - це ж організація юних, і юні повинні її вести. Зокрема, й у діяспорі. Адже в провіді там самі старі, а де ж молодь?

Відмолодімо Пласт! Відмолодімо провід українського народу! Відмолодімо уряд України!

Скоро будуть вибори до Верховної Ради, — ставмо молодих кандидатів, підтримуймо їх, голосуймо за них!

С.Пластуненко

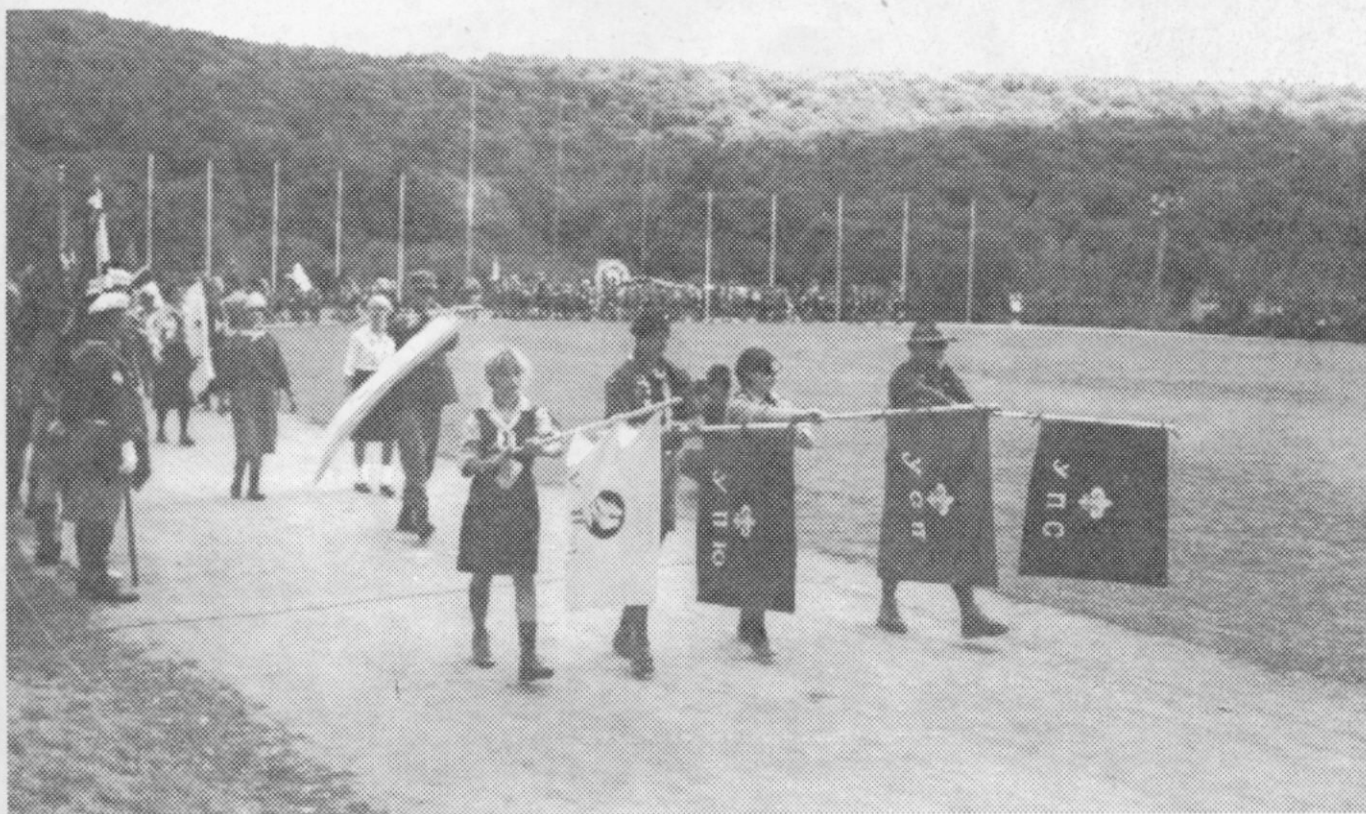
Галя Кузишин

ЗУСТРІЧ 1992

ЮМПЗ-1992 на "Вовчій Тропі" відбулась під кличем "Один Світ - Один Пласт", з участю 700 пластунів і пластунок з різних країн, де існує Пласт. Хоч були пластунки із Америки, Канади, Австралії, Німеччини, України, Польщі, Чехословаччини і Англії, було їх багато менше, як на ЮМПЗ в 1982 році. Перший етап юнацтва і виховники згадують дуже позитивно. Різні спеціалізаційні табори відбувались у Північному Нью-Йорку, Нью-Гемпшір і в Онтаріо (Канада). Юнацтву дуже імпонували табори, а те, що вони мали вибір на котрий табір поїхати ще більше заохотило їх взяти участь у ЮМПЗ. Юнаки і юначки були розкинені по таких таборах як високогірський, олімпійський, водний, байдарівський, велосипедний, мандрівний. Також були три окремі кінні табори.

Хоч на другий етап, який відбувся на "Вовчій Тропі" 18-23 серпня, юнацтво приїхало трохи втомлене, на спеціалізаційних таборах усі мали змогу пережити різні пригоди.

На другому етапі юнацтво було розподілене за ступенями (тобто - прихильники, учасники, розвідувачі та скоби/вірлиці). Поодинокі табори мали свої програми, вогники і т.д., але всі брали участь у загальній програмі Зустрічі. На загал юнацтво приємно проводило другий етап, але дехто висловлював більше задоволення з першого. Під час

Дефіляда під час закриття ЮМПЗ 1992 в Америці: представники всіх пластових уладів машерують перед трибуною і таборами

Фото: Д.Ковалик

ЗУСТРІЧ-1992

рухливого другого етапу юнацтво брало участь у карнавалі, вечорі пісні і танку, тереновій грі, лисячим бігу, спорті та у великій ватрі. На пластову оселю приїхала славна рок співачка з України Віка і забавляла юнацтво під час свого концерту.

Майже в кожній частині оселі знаходився табір. Табір новаків і новачок, на якому було 113 дітей, мав дуже цікаву програму. Кожного дня під час другого етапу вони мали змогу "відвідати" нову країну. Кожна новачка і новак мали "пашпорти", які сестрички і братчики перевіряли щодня при "митниці".

Старші пластуни також мали свій власний табір і щоденну програму на Зустрічі. Їх можна було бачити на всіх головних збірках і вони дуже радо допомагали при різних точках другого етапу. Майже кожного вечора старші пластуни мали вогник, при якому часто співали пластові і народні пісні. На Зустрічі також відбувались сходини, крайовий з'їзд старших пластунів та дискусії на тему Пласту.

Під шатром біля каплиці були виставлені різноманітні експонати юнацьких куренів і новацтва. Також була виставка різних цікавих знімок і матеріалів про Пласт за останніх 80 років та пропам'ятна виставка бл.п. Начального Пластуна Юрія Старосольського.

На оселі також провадились табори сеніорів та гостей. Учасники цих таборів не тільки допомагали в загальній програмі ЮМПЗ, але також проводили свої вогники, дискусії і т.д.

Прощальна ватра зі сценічними точками стала завершенням цілої Зустрічі. Наостанок заспівали "Сіріли у Сумерку" та "Ніч вже йде". На другий день, після унікального закриття, учасники ЮМПЗ-1992 відїхали додому, передумуючи свої переживання і сподівання щодо ЮМПЗ - 1993 в Україні.

Представники всіх країв, які взяли участь в Зустрічі

Фото: Д.Ковалик

ВОСЬМИЙ ВИШКІЛ УПЮ В УКРАЇНІ

З 28 по 31 жовтня 1993 року в Брюховичах, недалеко від Львова, відбувся черговий вишкіл впорядників Уладу Пластунів Юнаків. Це — вже восьмий за числом вишкіл УПЮ з часу відродження ПЛАСТУ в Україні. Вишкіл був організований крайовою булавою УПЮ, переважну частину його провodu склали старші пластуни.

Комендант: ст.пл. Андрій Гарматій, бунчужний: ст.пл. Ігор Березовський "V", писар: ст. пл. Ангеліна Кліщ "А"; Ланка іструкторів: пл.сен. Богдан Гасюк "V", ст.пл. Наталка Скасків "А", ст.пл. Лілія Осінчук "А", ст.пл.-скоб Андрій Заярнюк "К.В.", ст.пл. Марта Мадич "К.В.", пл.сен. Святослав Сурма "К.В.", пл.сен. Олег Власов, ст.пл. Петро Галуга.

Приємно зауважити, що серед 55 учасників значна частина приїхала з регіонів України, де ПЛАСТ щойно стає на ноги або ще тільки зароджується, наприклад з Чернігівщини, Харківщини, Чернівецьчини. Були також пластуни зі Словаччини та Югославії. І хоча вікові межі учасників коливалися від 16 до 40 років, провід відзначає надзвичайний юнацький запал і загальне заохочення та дружню атмосферу, що панували серед учасників.

Підсумки вишколу вселяють надію, що юнацтво Українського ПЛАСТУ матиме ще кілька десятків добрих виховників, які зможуть передати власні знання, енергію, та оптимізм своїм молодшим друзям.

ст.пл. Андрій Гарматій, комендант 8-го вишколу УПЮ в Україні

Головна Пластова Булава

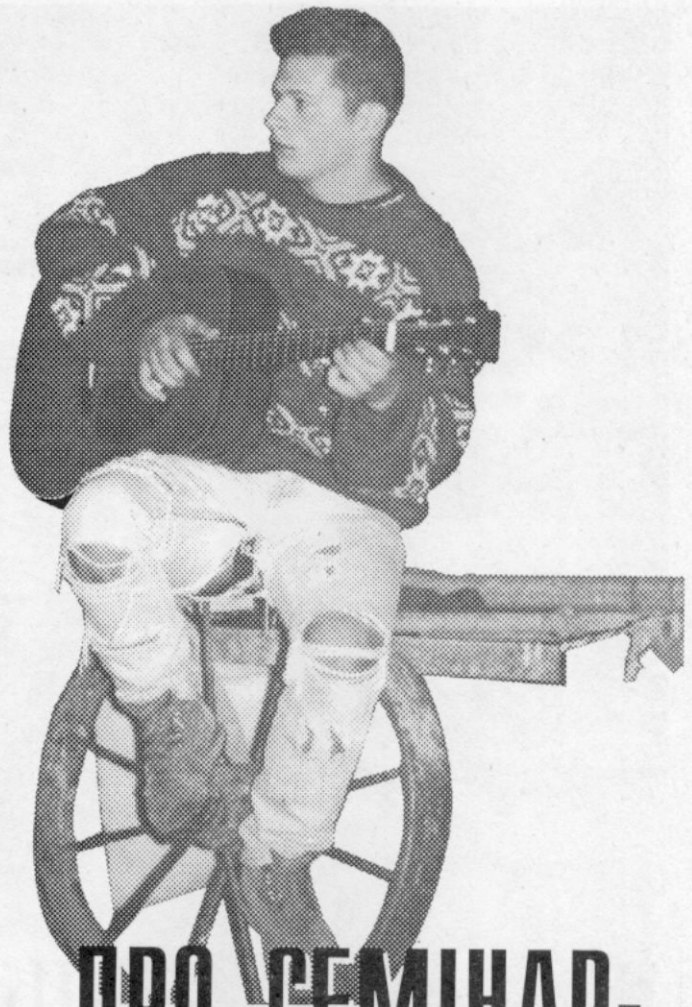
Дорогі спів-організатори Семінара УСП 93!

Міжкrajовий ідеологічний
Семінар - Зустріч УСП 1993
відбувся успішно задля Вашого труду,
зусилля й ініціативи.
Завдяки Вашій багатогодинній праці,
успіх Семінара відзначився цікавою програмою,
й присутністю понад 130 старших пластунів
з різних закутків Північної Америки, як і Європи.
Все - від раннього вставання до теренових гор,
різних сесій, і до ватер
Ви зорганізували на велику приємність
учасникам семінару.

В імені Головної Пластової Булави
Уладу Старших Пластунів,
ми Вам - ст.пл. Грицеві Дичкові "V"
(референт УСП Канади),
ст.пл. Ксені Козак "ЛМ" (референт УСП ЗСА),
всім доповідачам
і всім, які упевнили успіх Семінара -
ґратуємомо і щиро дякуємо.

СКОБ!

ст.пл.гет.скоб Андрій Перекліта
Головний Булавний УСП
ст.пл.гет.скоб Стефан Паттен
Заступник Головного Булавного УСП

ПРО СЕМІНАР- ЗУСТРІЧ УСП В ГРЕФТОН

Серед чудової природи оселі "Пластова Січ" в Грэфтон, Онтаріо, 22-25 травня 1993 р. відбувся Міжкрайовий Старшопластунський З'їзд та ідеологічний семінар. Покинувши на кілька днів науку чи працю, майже 130 старших пластунок і пластунів зїхалось на Пластову Січ з таких околиць як Детройт, Лос Анджелес, Філядельфія, Вашингтон, Бофало, Отава, Норт Каролайна, Монреаль, Нью Йорк, Нью Джерзі, Клівленд, Торонто, а одна учасниця зїзду прибула аж з Німеччини.

Попри те, що далека дорога змучила багатьох, всі були готові разом пластовати і відсвіжити своє знання про найновіші події в Україні, а також про завдання і напрямні пластової організації. Велика частина зїзду була присвячена ідеологічним дискусіям про теперішню економічну і політичну ситуацію в Україні. Ці дискусії провадили пл.сен.Оксана Закидальська, ст.пл. Роман Ващук, ст.пл. Степан Паттен та ст.пл. Андрій Перекліта. Всі присутні мали змогу висловитися і ставити питання на різні теми тим, хто провадили дискусії. Обговорювалося ставлення американського і канадійського уряду до подій в Україні, питання про ядерну зброю на території України, про політичні ідеології різних партій України, а також про працю українського парламента. Окрему годину присвячено фінансовій та економічній допомозі Україні американським і канадійським урядом.

Хоч погода була дуже зимна, зїзд був надзвичайно успішний і корисний. Присутні репрезентували такі старшо-пластунські курені як Чота Крилатих, Чорноморці, Ті, Що Греблі Рвуть, Червона Калина, Лісові Чорти, Лісові Мавки, Орден Хрестоносців, Хмельниченки, Перші Стежі, Вовкулаки. Склад команди зїзду - комендант ст.пл. Гриць Дичок, Вовк; писар - ст.пл. Данило Даревич, Чота Крилатих; бунчужна ст.пл.Ксеня Козак, ЛМ; медична опіка ст.пл. Адріяна Стасина, ЛМ.

В суботу під час зїзду ті старші пластуни, які ще не вибрали куреня (таких було дуже багато) мали змогу відвідати "зустріч з куренями". Кожен з представників пояснив присутнім про ціль та діяльність свого куреня, а пізніше всі відвідували "інформативні столи", на яких в якийсь цікавий спосіб були виставлені історії і хроніки даних куренів,

Галя Кузишин

Семінари, дискусії та пластовий дух...

щоби притягнути нових членів і відновити зацікавлення присутніх їхньою працею,

Програма зїзду також складалася з теренової гри, під час якої треба було віднайти прапор другої групи. Учасникам було приємно хоч раз брати участь у тереновій грі, яку вони, як виховники, часто влаштовували для юнацтва чи новацтва. Всі були поділені на групи, а це давало змогу

СЕМІНАРИ, ДИСКУСІЇ ТА ПЛАСТОВИЙ ДУХ ...

запізнатись та поговорити про проблеми поодиноких станиць чи поодиноких куренів.

Більш розваговою частиною з'їзду були спортові гри і забави та ватра. Я думаю, що всім присутнім було приємно бачити стільки старшого пластуна в одному місці, зачарованого полум'ям ватри та звуком пісні. Члени різних куренів видумували веселі точки на ватрі, а решта часу було заповнено бадьорим, веселим співом, при грі гітар. Ані зимна погода, втома, ні дощ не зруйнували присутнім гумору, і вони з великим ентузіазмом користали з дискусій та решти занять.

На з'їзді всі мали змогу передумати і переаналізувати свою приналежність до Пласту під час групової майстерні, де треба було продискутувати один з трьох головних обов'язків - вірність Україні. Представник кожної групи відчитав своїм членам такі категорії, як наприклад - родина, Україна, наука, Бог, країна, в якій живемо, українство, та інші, які треба було вичислити в порядку важливості. Майже всі групи вважали, що для них українство є найважливіше, тому що без цього українська громада не могли б існувати в діяспорі.

В неділю перед Богослуженням відбулась не одна цікава майстерня/ідеологічна гра. Кожний курінь, або група куренів, були відповідальні за одну партію України - соціалістичну, РУХ, партію Зеленого Світу і республіканську партію. Курені, які представляли одну з вище поданих партій,

мали викласти свої погляди учасникам. Представники «партій» мали між собою дебату, навіть часом сварку та несподіванки, а решта учасників з'їзду ставили їм різні питання про їхню ідеологію.

Можливо найважливіша майстерня/дискусія відбулась в неділю увечері, перед від'їздом. Всі мали нагоду висловити свої думки про виховну працю в Пласті, про УПЮ, УПН та УПС. Дискусія найбільше концентрувалась над Пластом в майбутньому 2000 році. Були різні погляди щодо того, як можна більше зацікавити юнацтво і новацтво Пластом. Завдяки тому, що велику кількість присутніх склали виховники з різних станиць, усі мали нагоду обмінюватись своїми думками і порадами. Учасники цієї майстерні/дискусії погодились, що праця з новацтвом і юнацтвом є найважливіша, і що українська мова, а не англійська, повинна бути мовою Пласту.

Міжкрайовий старшопластунський з'їзд та ідеологічний семінар дав змогу багатьом старшим пластунам зазізнатись і разом попластувати, а головне, що після спільних дискусій та обміну думок учасники цього з'їзду відновили свою охоту і запал до пластування.

ПЛАСТ у 2000 році: ТОВАРИСТВО ТВОРЧОГО АНАХРОНІЗМУ?

про Старшопластунську Зустріч '93

З давніх-давен, як світ світом, пластові проводи бояться старшопластунських зустрічей. При самій згадці ввиджається не пластовий улад, а Содом і Гомора. На останній ЮМПЗ навіть сховали табір УСП далеко в ліс, подальше від вразливого людського ока.

Ветерани УСП знають, що репутація ця у великій мірі заслужена. Тим більше учасник товариських зустрічей початку 80-их років був би здивований, попавши на СПЗ 1993, яка відбулася 22-24 травня на Пластовій Січі (Грефтон, біля Торонто). Вона мала програму. Вона мала зорганізований (але не занадто) провід. Вона мала понад сто учасників. А учасники мали свої опінії, і їх охоче висловлювали.

Програма була присвячена тим двом вічним темам, які тепер не дають нам спокою: сьогодення України і майбутність Пласту. Суботня серія гутірок почалась оглядом політичної та економічної ситуації в Україні, що його подала пл.сен. Оксана Закидальська та ваш кореспондент. Вони спинилися зокрема над проблемами правопорядку (зокрема відсутности

загальноприйнятих правил політичної гри) і провідництва, як ключовими моментами наростаючої кризи.

Опісля (може щоб розвіяти тяжку політичну атмосферу), учасники поділилися на групи і зайнялися спортом. Доказуючи позитивні наслідки свого довголітнього пластового виховання, вони грали за загальноприйнятими правилами.

Скільки не копали м'яч по полі, привид України далі бродив по оселі. Тому-то всі зібралися на ще одну гутірку, цього разу на тему вірності Україні, або «Чи має право Президент Кравчук щось від мене вимагати?» Мова йшла про пластову присягу, яку ми всі колись зложили на вірність тоді абстрактній, а тепер зовсім реальній Україні. Як же ж вона тепер виглядає, особливо в світлі закону, який виключає навіть можливість отримання діяспорними пластунами українського громадянства?

ПЛАСТ У 2000 РОЦІ: ТОВАРИСТВО ТВОРЧОГО АНАХРОНІЗМУ ?

Учасники, поділені на вісім груп, старалися зобразити свою ієрархію лояльностей. Спроба впорядкувати такі поняття як Бог, космос, Україна, країна народження, родина, була нелегкою, але цікавою. Виявилось, що не всі годилися, що такі питання можна розв'язати ієрархічно: пропонували і концентричні кола, і "стежки життя", які, починаючи від народження, розгалужуються і перехрещуються. Все ж, виринув консенсус, що найважливіші цінності - це Бог і родина. Помітні місця зайняли українство (мова, традиції, культура)

та країни народження (Америка і Канада), далеко випереджуючи саму Україну як об'єкт лояльності. Як виявилось на недільній сесії про майбутнє Пласту, така переоцінка цінностей не означала, що більшість учасників хотіли би перевернути догори ногами всю дотеперішню діяспорну ідеологію. Але причини для призадуми є.

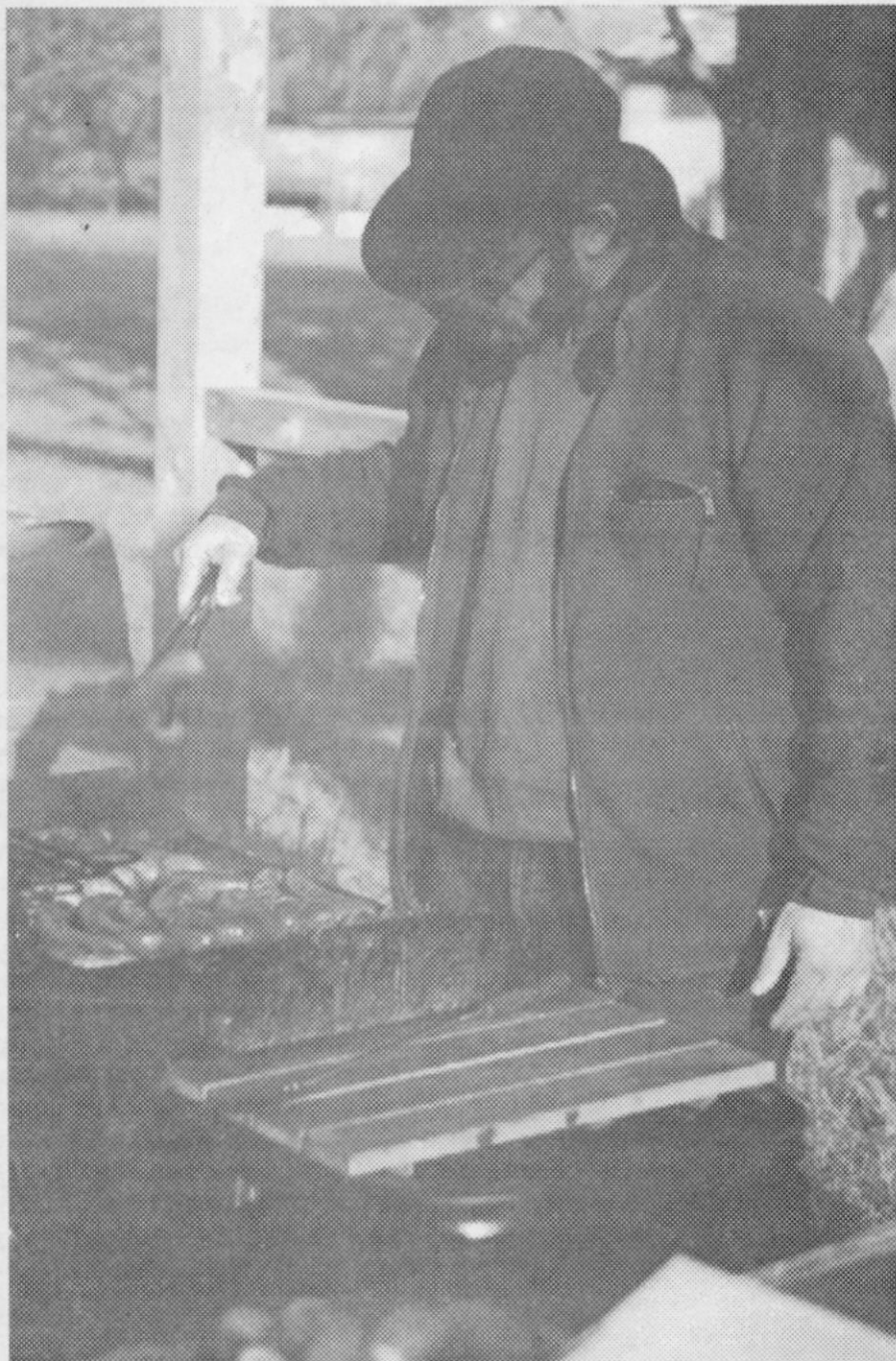
На зміну філософуванню прийшла вечеря, в формі ковбасок піджарених на пекельних барбек'ю Лісових Чортів. Після цієї улюбленої точки програми, всі посунули над озеро на веселу ватру, з її дійсно неповторним Чорноморським гумором. Можна би довго описувати телевізійне шатро, і що-хто з нього вискакувало, але вроджене почуття делікатності нам не дозволяє. Згадаємо тільки унікальний "Гінсу-патик", пострах кожного банана.

В неділю рано, втомлені веселощами подруги і друзі були сконфронтвані з "товаришами" та іншими українськими політиками. Лісові Чорти виконували ролі Соціалістичної Партії України, Лісові Мавки - Української Республіканської партії, Вовкулаки - Народного Руху України, а Чота Крилатих і Ко. - партії Зелених. Дебати були тяжкі, крикливі, та й часом безглузді (як і в Києві?). В кінцевому голосуванні, симпатії глядачів здобули Мавки/УРП, можливо тому, що вони найменше ображали своїх противників. Намагання Зелених/Чок підбити свій авторитет постійним покликанням на опінії бобрів мало кого переконали. Спроба Лісових Чортів/Соціалістів підкупити виборців вчорашніми ковбасками не розвіяли сумнівів щодо намірів цих мафіозів.

Богослуження відбулося в каплиці, на більш ніж звичайно відкритому повітрі (бура весною зірвала половину даху). Відправляв пластовий капелян о. Дмитро Паньків.

Після обіду відбулася широко zakresna теренова гра, основана на правилах Stratego. Ті, що знайшли свої дружини в лісі "за штрекою", добре забавилися. Інші пройшлися по лісі. Хтось, мабуть, виграв, але не в тому суть.

І ось ключева сесія - "Пласт у 2000 році". Вона розпочалася після вечері, і

ПЛАСТ У 2000 РОЦІ: ТОВАРИСТВО ТВОРЧОГО АНАХРОНІЗМУ ?

тому, на превеликий жаль, ваш кореспондент проґавив першу частину, бо прийшла черга мити начиння. (Може хтось, що не мав руки по лікті в помиях, доповнить ці замітки). Учасники в дискусійних групах обговорювали свій досвід по станицях і таборах щодо зацікавлень УПН і УПЮ, ролі батьків, кількості членства і болючого питання української мови та її (не)вживання.

Висновки були доволі консервативні. Як ствердили друзі з Америки, неофіційні експерименти в деяких станицях із дво- чи англomовними підготовчими роями не вдалися. Тому, хоч всі годилися, що рівень знання мови щороку падає, настрої був за затримання існуючих вимог.

Учасники були більш готові сприймати новації у виховній методі, зокрема застосування комп'ютерів в домітковій програмі. Але навіть тут були голоси, які застерігали проти надмірного "технологізування" занять, коштом зв'язку з природою та іншими традиційними формами.

Може найточніше віддала настроїв сесії старша пластунка з Торонто, яка говорила про бажання дати своїм (покищо теоретичним) дітям нагоду пережити те саме пластування, як оце вона тільки що пройшла. Це може не найбільш творчий підхід, але принаймі вказує на конкретну ціль. Ціла штука в тому, однак, як її осягнути.

Один спосіб рятування Пласту від склерози і закростеніння є активізація УСП на форумах КПЗ'їздів і КУПО. Крайова Булава США пробуючи протидіяти алергії молодих до таких імпрез відразу під кінець сесії почала збирати добровольців-делегатів на цьогорічний КПЗ'їзд. Побажаємо їм заздалегідь приємних справ формальних.

І ще остання заввага - відзнака СПЗ виглядає так: дві простягнуті руки, одна з американським, а друга з канадським прапором. Під час Зустрічі ті руки кріпко стиснулися, а це дає право надіятися, що наскільки це залежить від УСП, "міжкрайові" комедії минулого на пластових верхах не повторяться.

Згуба, ЛЧ

Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч—1993, Україна

Фоторепортаж
Петра Змарка (Тернопіль)
та Любомира Криси (Львів)

Відкриття дня в Міжкрайовому Вишкільному Таборі "Золота Булава"
(с. Кутянка, Шумського р-ну, Тернопільської області)

МВТ "Золота Булава-93": "повстанська ватра" на місці штабу УПА-Північ

"Золота Булава-93": юнацтво бавиться в часі "веселої ватри"

МВТ "Золота Булава-93": на лісовому повстанському цвинтарі біля штабу УПА-Північ

МВТ "Золота Булава-93": юначки під час заняття з картографії

Початок урочистої частини "ЮМПЗ-93". Члени Пластового Проводу перед Львівською оперою.

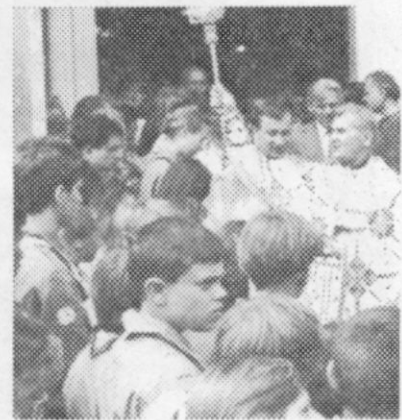
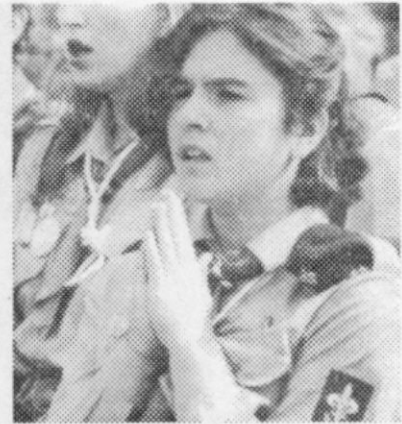
Урочистий марш до пам'ятників Т.Шевченкові та І.Франкові

Машерує "Лісова Школа"

Пластуни і
пластунки —
учасники
ЮМПЗ-93
на
Службі Божій
в соборі
св. Юра

Учасники табору "Мандрівні Стежки Культури"

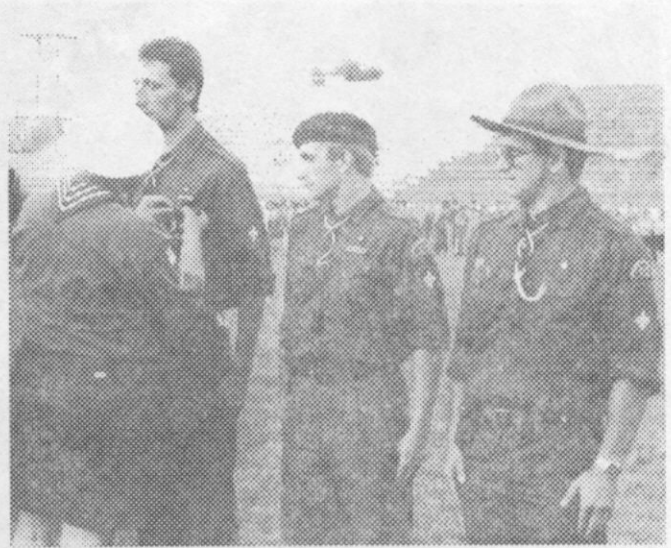
В'яжемо "пластовий вузол"

Делегація українських пластунів з Польщі

Голова ГПБулави пл.сен. Орест Гаврилюк і голова ГПРади пл.сен. Любомир Романків перед нагородженням.

Св. Юрій в бронзі: ст.пл. Богдан Гасюк (Україна), ст.пл. Петро Тима, ст.пл. Михайло Скірка (Польща)

Нагороди за видатні успіхи в розбудові Українського Пласту

Нагороджується: пл.сен. Марта М'ялковська (Німеччина)

Св. Юрій в сріблі: пл.сен. Олесь Криській, пл.сен. Богдан Генега, пл.сен. Мирослав Павловський (Україна)

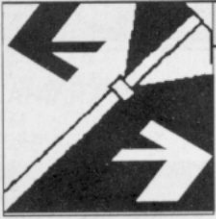

Св. Юрій в золоті: пл.сен. Всеволод Вишневський, (ЗСА) пл.сен. Ярослав Гаврих (Велика Британія) пл.сен. Надія Світлична (ЗСА)

Юний світ - юний Пласт
ЮМПЗ'93
УКРАЇНА - ЛЬВІВ

Головна Пластова Булава

До Редакції "Слова"

240/Г/93

Дня 25 липня 1993 у Кергонксоні,
на руки пл.сен. Р.Барановського, ЛЧ.

Дорогий Друже Романе!

*Реакція членства на документ в справі стану
Пласту в Україні, підписаний на Вовчій Тропі
дня 22 серпня 1992
(див.: "Слово" ч.1/144, січень-березень 1993)
вказує, що дехто з нашого товариства
не є достатньо проінформований про ситуацію,
а то й вказує певне нерозуміння стану речей.
Деякі голоси на ту тему появились теж у "Слові".
Тому бажаю кинути дещо більше світла на цю справу.*

*Передовсім, дозвольте мені ствердити,
що текст згаданої заяви переписаний у "Слові"
не зовсім правильно. Фраза у першому реченні
правильно звучить: "повинен бути відкритою для всіх
громадян організації (не: "стати") незалежно
від їхнього етнічного походження чи віровизнання..."
В останніх реченнях правильний текст є: "...восени 1992
року. Згідно зі статутом черговий з'їзд має відбутися
два роки після останнього чергового з'їзду".*

*Згідно зі Статутом КУПО, Головна Пластова
Рада має завдання: "авторитетно і зобов'язуючо
інтерпретувати постанови цього статуту;
з власної ініціативи, або на пропозицію
Головної Пластової Булави... постановляти,
чи ухвала або поступовування будь якого
пластового проводу чи органу згідно з метою,
ідейними основами або пластовою самовиховною
методою,... як теж, чи вони згідні з прийнятими
пластовими устрєвими чи звичасвими формами;
на прохання Головної Пластової Булави
або з власного почину давати Головній Пластовій Булаві
у важливих справах свої опінії".*

*А завдання Головної Пластової Булави включають:
"ініціювати, координувати і спомагати діяльність членів
Конференції, спрямовану на реалізацію завдань
Конференції, репрезентувати Конференцію в часі поміж
її Зборами; дбати про те, щоб діяльність членів
Конференції велася згідно з постановами статей I. і II.
статуту... .. досліджувати назріваючі пластові потреби
та плянувати їх реалізацію".*

*Стільки про наші права й обов'язки щодо ведення
Пласту й вирішування справ поміж Зборами КУПО.*

*Дехто гадає, що на Вовчій Тропі прийнято
рішення , які суттєво міняють характер Пласту. Не так.
Ніяких рішень не було. Чотири провідники Пласту
узгіднили свої погляди й задокументували
свою спільну опінію відносно справи,
яка не могла чекати до Зборів КУПО.*

*До висновків з'ясованих у цитованій заяві,
привели нас деякі важливі мотиви:*

*1. З весною 1992 зарисувалися поміж
провідниками Пласту в Україні різниці думок
щодо членства в Пласті. Це й було
безпосередньою притокою до нарад на Вовчій Тропі -
щоб подати авторитетну опінію.*

2. Найважливішою основою наших висновків було розуміння служби Україні, яке випливає з 1-го Обов'язку Пластуна. Був час, коли служба Україні вимагала боротьби за її незалежність. Ситуація докорінно змінилася. Сьогодні маємо самостійну Україну і перед нами найважливішим завданням є розбудова держави, а в тій державі - скавтіну України, яким є Пласт. Треба отже нам мислити державницькими категоріями. Президент і уряд України бачать konieczність організації молоді яка виховувала б молодь України, без уваги на її етнічну чи конфесійну приналежність, на добрих громадян своєї держави. Це завдання впало на Пласт. Уряд України воліє, щоб Пласт узяв під свою опіку всі організації України, які вважають себе скавтами. Якщо це не сталось би, то альтернативою є, що вони можуть потрапити під контроль зовнішніх сил, часто ворожих Україні, які будуть їхню молодь виховувати не на патріотів України, а на патріотів сусідніх держав і творитимуть потенціал, який може діяти на шкоду Україні. Уряд не бажає мати в Україні п'ятої колони. Нехай читач сам розсудить, котра альтернатива лежить в інтересах української держави.

3. Ми брали до уваги теж, що Пласт був створений нашим Основоположником як скавтіну України. Світова Організація Скавтського Руху стоїть на принципі, що кожна членська організація має бути відкрита для всіх громадян своєї держави, якщо вони зложать присягу на вірність Богові й своїй державі (в тім випадку - Україні). Дальше, лиш одна організація може репрезентувати дану державу в СОСР. Хто ж має репрезентувати Україну

на світовій скавтській арені?

Український Пласт, чи іншонаціональна організація? Президент Кравчук заявив недвозначно, що це має бути Пласт. Мушу, одначе, зазначити, що цей аспект справи не був головною підставою висновків з 22 серпня 1992. Все ж таки, підписана нами заява дала поштовх Світовому Скавтському Бюро перевести з Головною Пластовою Радою й Головною Пластовою Булавою переговори й трактувати поважно аплікацію Українського Пласту про прийняття до СОСР.

Чи заява з Вовчої Тропи міняє характер Пласту? - Аніяк! У ніякому випадку! Членство в Пласті завжди було відкрите для кожного, хто готовий стати на службу Богові й Україні й ствердити це Присягою. Вимоги прийняття до Пласту ніколи не включали етнічних чи конфесійних критерій. І так воно залишиться й на майбутнє. Припустім на хвилинку, що Пласт мав би бути обмежений до осіб української національності. Це відразу виключило б з Пласту всю молодь діаспори, яка родилась в країнах свого проживання й уважає себе їхніми автохтонами. А як з дітьми мішаних подруж? Скільки відсотків української крові треба мати, щоб могли належати до Пласту? Колись Гітлер пропагував концепцію чистої раси і крові - сьогодні в демократичному світі вона не є сприйнятлива.

Щиро вітаю :

СКОБ!

пл.сен. Орест Гаврилук
Голова ГПБ

Головна Пластова Булава

ГОЛОВНИЙ БУЛАВНИЙ УПС

20/СН/93

ПРИВІТ КРАЙОВОМУ ЗІЗДУ УПС В УКРАЇНІ

Дорогі Друзі і Подруги Сеніорі!

Головний Булавний УПС і Головна Пластова Булава вітають всіх учасників з'їзду Уладу Пластунів Сеніорів України.

Сьогодні Пласт відроджується в Україні. Повстають гуртки, курені й станиці для фізичного, умового й духовного розвитку молоді. І сеніорі відіграють важну роль.

Метою Пласту є всебічне патріотичне самовиховання української молоді. Найважливіша основна прикмета Пласту, це самовиховання і тим Пласт відрізняється від інших українських організацій.

Також, після пластового закону, пластун є, між іншим, справедливий, братерський і доброзичливий, слухняний пластовій старшині та завжди доброї гадки.

Отжеж, яке завдання пластунів сеніорів України? Може самозрозуміло є завдання допомагати у виховній праці та плекати, розвивати і передавати наступним поколінням світлі традиції Пласту. Але рівнож важне завдання є плекати, розвивати і зміцнювати між собою духові й організаційні зв'язки і пластова побратимство.

Сеніорі в Україні мають запевнити поширювання і розвиток Пласту в Україні та його закріплення як єдину скавтську організацію в Україні. А це буде залежним від старань і труду сеніорів і здобуття потрібних засобів. Довершенням Вашого труду виявиться прийняття Пласту України в членство Світової Організації Скавтського Руху.

Перед Вами монументальна праця. Розвиток Пласту у всіх районах, по містах і селах вимагає жертвенну співпрацю всіх сеніорів разом, по-братерськи. Самовиховання найуспішніше в атмосфері співпраці ближніх друзів.

Будьте братерські, любі друзі, і Ваша праця вийде на користь Пласту, українській молоді і Україні.

Бажаю Вам найбільше успіхів! На крилах мрій до висот!

Один Пласт! Одна Україна!

СКОБ!

Доброго Вітру!

пл.сен. Ігор Комарницький, ЧМ

Головний Булавний УПС

С Е Н І О Р А Т В У К Р А І Н І :

ПРОБЛЕМИ І ЗАВДАННЯ

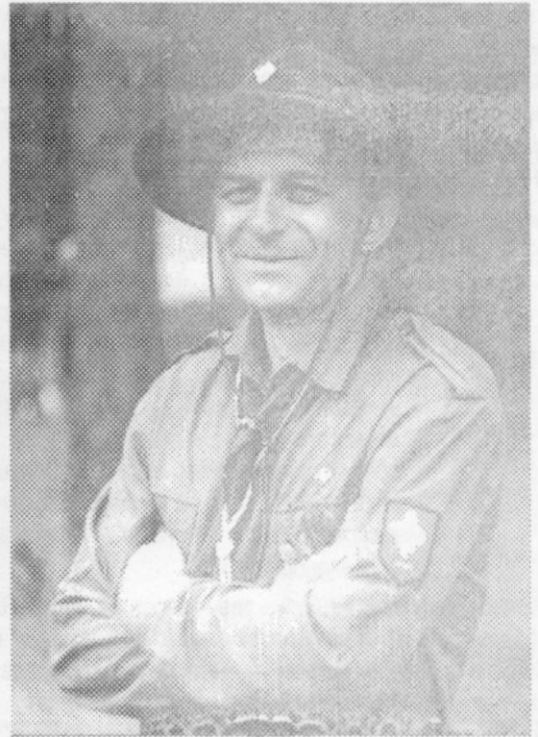
*Розмова з новообраним
крайовим булавним УПС України
пл.сен. Олександром Рокіцьким*

*Питання: Друже Олесю, які головні завдання сьогодні
стоять перед УПС в Україні?*

Олександр Рокіцький: Думаю, що актуальним залишається те, про що говорив колись Сірій Лев, а саме, що сеніорат був придуманий як носій історичної відповідальності і за виховну справу, і за організаційну, і за участь Пласту в громадському житті. Сьогодні, коли Пласт в Україні вже зробив свої перші кроки, коли вже можна оглянутися і оцінити ці кроки, я бачу основне завдання уладу в тому, щоб він став гарантом непорушності ідейних засад Пласту, гарантом тяглості і еволюційності його розвитку, організаційної, устроєвої та світоглядної єдності. Це, між іншим, не голосні слова, а цілком реальна, настійлива потреба. Ми зможемо успішно побороти всі труднощі і хвороби росту тільки тоді, коли кожен відчує свою особисту відповідальність за долю організації.

• Що ж до самого сеніорського уладу, то основним для нього є згуртування в єдину спільноту шляхом пошуку порозуміння як серед самих сеніорів, так і з іншими виховними уладами, в першу чергу - із старшопластунським.

На мою думку, сеніорат завжди був і повинен бути (особливо сьогодні) носієм ідеї єдності організації. Саме пластуни-сеніори повинні завжди бути готові зробити перший крок до порозуміння, даючи цим добрий приклад тому, хто не зміг отримати повноцінного пластового виховання. Сьогодні конче необхідно усунути непорозуміння, які заіснували в нашій організації чи то з причини вікової різниці, чи то внаслідок активності окремих груп чи особистостей, які, маючи власний погляд на розвиток Пласту в Україні і дуже категорично його відстоюючи, не бажають прислухатися і враховувати думки інших. Це, зрештою, характерне в тій чи іншій мірі для усіх нас, це - загальне явище, для більшості громадських і політичних організацій в Україні. Варто також зауважити, що проблеми, з якими ми стикаємося в період становлення є набагато складнішими, глибшими,

пл.сен. Олександр Рокіцький

Народився у 1952 році, закінчив фізичний факультет Львівського університету за спеціальністю "фізика напівпровідників". Працює в Тернопільському приладобудівному інституті, викладач, заступник зав. кафедрою фізики. Один з ініціаторів відродження Пласту на Тернопільщині.

багатограннішими, аніж це могло б здатися з першого погляду. Однак, якщо у людини є те, що ми називаємо пластовою поставою, і ця людина по-справжньому бажає добра своїй спільноті, то ми обов'язково прийдемо до повного взаємного порозуміння, без якого неможливо розвинути організацію.

Питання: А яке розуміння Ти вкладася у слова "пластова постава"?

Олександр Рокіцький: Оскільки духовною основою виховання в Пласті є засади християнської моралі, то пластуном може бути лише той, хто не просто декларує ці засади, але й дотримується їх в повсякденному житті.

На початках відродження Пласту в Україні ми допускалися багатьох помилок. Кожен був твердо переконаний

СЕНІОРАТ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І ЗАВДАННЯ

у своїй правоті і відстоював свою позицію - це нормально. Але робили ми це не завжди по-пластовому. На мою думку, навіть у суперечках між пластунами не повинно бути категоричності, затятої безкомпромісності, тотальної «боротьби до останнього подиху». Потрібні, натомість, доброзичливість, толерантність, бажання і вміння вислухати іншу, відмінну думку, бажання досягнути порозуміння. І при вирішенні тих чи інших питань понад усе повинні ставитися інтереси організації, до якої ми всі належимо і, таким чином, інтереси України, на вірність якій ми присягали, вступаючи до Пласту.

Питання: Друже Олесю, деякими пластунами в Україні вже неодноразово висловлювалась думка про те, що пластовий сеніорат повинен мати дещо інакші, ніж зараз, функції. Що він повинен бути об'єднанням чи, як говорилося, "братством" пластунів-ветеранів, які мають право дорадчого, але не ухвального голосу в організації. Це обгрунтовується тим, що необхідно віддати ініціативу молодим, що не потрібно втручатися у справи молоді і т.д. Що б Ти міг сказати з цього приводу?

Олександр Рокіцький: Якщо ми звернемося до історії Пласту, то побачимо, що такі спроби вже робилися і навіть приймалися відповідні рішення - однак життя підтвердило згодом потребу існування сеніорату саме як уладу, а не якогось об'єднання пенсіонерів "при Пласті".

Питання про статус сеніорату - це питання про характер всієї організації. Ті, хто при цьому посилається на відсутність сеніорату в скавтігах інших країн, ставлять все з ніг на голову, адже існування в Пласті сеніорату є не слабкістю, а його силою! Концепція активної участі сеніорату в житті Пласту - це одна із сильних сторін нашої організації, це внесок у світовий досвід скавтігу - але - це тема для окремої розмови...

Від самих початків сеніорат творився як сила, покликана взяти на себе історичну відповідальність за долю організації, створеної для потреб української спільноти. Функції уладу включають не лише безпосередню виховну працю, але й працю на інших важких ділянках - організаційній, адміністративній, видавничій, репрезентативній і багатьох інших. Одним з обов'язків пластуна-сеніора є його активна участь у громадському житті.

Звичайно, можна і потрібно дискутувати питання про місце і роль сеніорату, але ставити під сумнів повноправну його приналежність до Пласту вважаю шкідливим.

Пластовий сеніорат - це невід'ємна, інтегральна частина Українського Пласту. Додам, що споконвічні проблеми у стосунках "батьки-діти" можуть бути вирішені тільки тоді, коли існуюватиме історична і дуже міцна тяглість, наступництво, взаємозв'язок у стосунках "діди і внуки".

Питання: Повернімося до питання єдності, про яке ми вже говорили. Як Ти оцінюєш в контексті вищесказаного факт реєстрації у Львові "Української Національно-Патріотичної Організації" "Пластун", паралельної до Пласту?

Олександр Рокіцький: Вважаю, що це не приносить користі справі розбудови Пласту. Шлях, яким пішла група сеніорів, створюючи паралельну організацію - це шлях найменшого опору. На мою думку, істинні пластуни-сеніори повинні відстоювати свою позицію в єдиній організації, по-пластовому, толерантно і конструктивно...

Питання: Друже Олесю, як Ти оцінюєш проблему так званої "верифікації", тобто - чіткого визначення критеріїв і на цій основі формального підтвердження членства в Пласті, в даному разі у стосунку до УПС. Хочу нагадати, що процедура "верифікації" вже мала місце в Пласті в післявоєнний період. Тоді, як відомо, була створена і довгий час діяла верифікаційна комісія, яка приймала рішення про підтвердження членства у Пласті. І, до речі, не всі, хто домагався такого підтвердження, змогли його отримати.

Чи не було б доцільним повторити подібну процедуру в наших умовах? Чи не зняло б це частину тих проблем, з якими стикається Пласт взагалі і сеніорат зокрема?

Олександр Рокіцький: Я б не підносив це питання до рівня проблеми. Адже існує правильник УПС (хоча і тимчасовий), де всі ці питання обумовлені. Сьогодні в Україні дуже мало сеніорів, які пройшли через молодші пластові улади чи хоча б просто колись брали участь у тих "автентичних" пластових таборах. І чи маємо ми право вимагати від цих людей подання якихось заяв про відновлення їх членства? Адже ніхто їх з організації не виключав.

Зрештою, проблема підтвердження членства стосується не лише сеніорів, але й Уладу Старших Пластунів. Якщо в організацію приходять людина, яка може і хоче працювати задля пластової ідеї, то чому ми повинні чинити їй у цьому перешкоди? Навпаки, якщо ця людина сповідує пластову ідею і веде пластовий спосіб життя, то ми повинні її всіляко вітати і залучати до праці.

Дещо інакше виглядає справа, якщо особа, що прийшла до Пласту в дорослому віці, старшопластунському чи сеніорському, намагається принести в організацію інший, не пластовий дух і світогляд, намагається змінювати правила гри, які створила не вона.

До речі, мало хто з нас, з тих хто прийшов до Пласту після багаторічного впливу радянської системи, може

СЕНІОРАТ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І ЗАВДАННЯ

похвалитися тим, що йому легко даються правила Великої Гри. Система, що існувала, залишила свій важкий відбиток на кожному з нас. Ось звідки у нас ця нетерпимість, ця взаємна підозрілість і недовіра, ця наша неточність і необов'язковість, невміння слухати співрозмовника і вести не те, що дискусію, але навіть звичайну розмову. Потрібно визнати, що всі ми багато в чому недотягуємо до того ідеалу, на який прагнемо рівнятися. Ми є такі, які є, і нема на то ради, але повинні прагнути ідеалу, а не ставити його під сумнів і говорити, що він, мовляв, все-одно нездійснений. Хтось з відомих людей сказав: «Ідеали як зорі, їх неможливо досягнути, але ними можна керуватися.» І ми повинні зробити все, щоб наше новацтво і юнацтво сприймали цей ідеал як свій, щоб вони виховувались на ньому, а не перекроювали і підлаштовували Пласт під себе, під свій рівень і свої особисті потреби.

Питання: Друже Олесю, кілька слів на тему "сеніор і громадська праця"

Олександр Рокіцький: Громадська праця пластуна-сеніора - це одна з вимог членства в УПС. Я не уявляю собі сеніора, який би не займався громадською працею, тобто - не працював би для потреб громади, української спільноти, допомагав іншим ("помагати іншим" у нашій пластовій присязі - це і є зобов'язання щодо громадської праці, чи не так?)

Значна частина сеніорів (якщо не всі) з тих, хто взявся відроджувати Пласт в Україні - це люди, які прийшли від громадської праці, з інших громадських організацій, зрозумівши велику потребу і значення виховної організації Пласт для України.

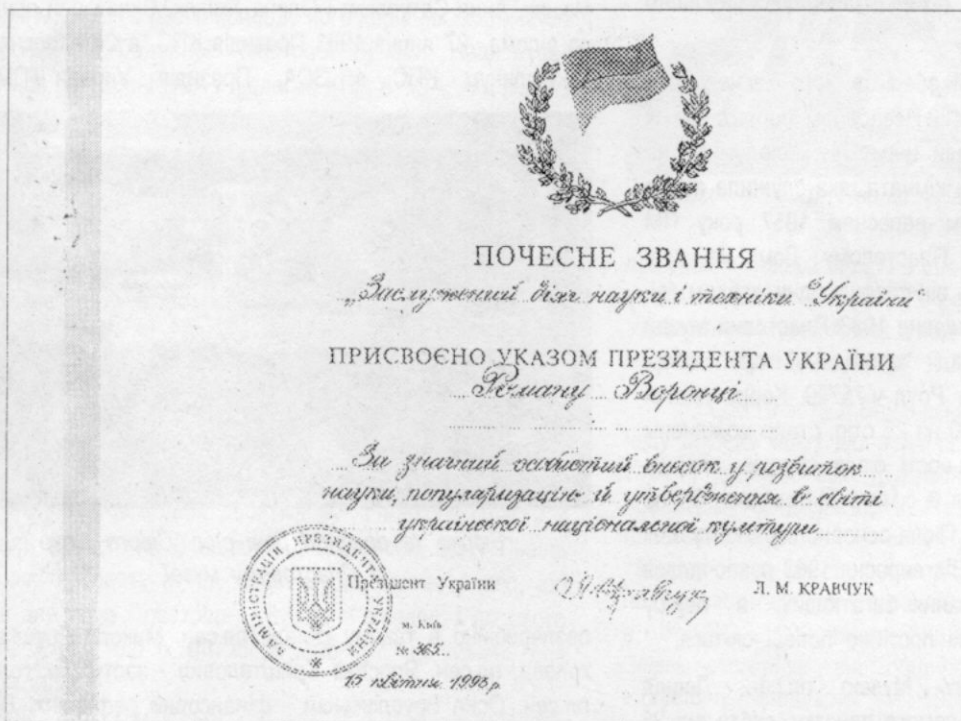
Питання: І на закінчення, якщо можна, декілька слів про плани роботи уряду і Булави УПС?

Олександр Рокіцький: Про плани я говорити сьогодні не буду. Скажу лише, що є велике бажання і висока мета. Бажання добитися єдності і взаєморозуміння, насамперед між сеніорами старшого і молодшого віку, а також досягнути повної згоди між сеніоратом і старшопластуном. Бажання розвивати Пласт як єдину, цільну і міцну організацію, таку, якою бачив її наш Основоположник Дрот.

Наша Булава і я особисто готові співпрацювати у цьому напрямку з усіма, хто ставить пластову ідею вище особистих інтересів та амбіцій.

Про проблеми сеніорату з крайовим булавним УПС розмовляв пл.сен. Григорій Бурбеза, СМ

ПЛАСТУНИ - СЕНІОРИ В ГРОМАДСЬКІЙ ПРАЦІ

пл.сен. Роман Воронка

ПЛАСТОВИЙ МУЗЕЙ У КЛІВЛЕНДІ

У 1992-ому році одночасно з 80-річчям Пласту відзначили ми й 40-річчя Пластового Музею в Клівленді. Ідея і чин заснування цього першого Пластового Музею належали до визначного пластового й громадського діяча пл.сен.проф. Леоніда Бачинського. Офіційна дата заснування Музею припадає на день 28 лютого 1952 року.

Початки Пластового Музею були доволі скромні й не заохочуючі. У 1956 році голова КПС в ЗСА пл.сен. Богдан Кравців при нагоді відвідин радив занехаяти музейну діяльність. Засновник ПМ однак не зневірився й витривало продовжував розпочату працю. У перших роках збірку музею можна було вмістити в одну течку. Завдяки жертвенності, в першу чергу пластуни-сеніорів інвентар ПМ поступово розростався. Наприкінці 1952 року нараховував він всього 26 чисел. У 1953 році було їх 82, у 1956 - 620, у 1957 - 1018, а у 1958 році - 1793. Згодом ріст Музею тривав уже швидшим темпом.

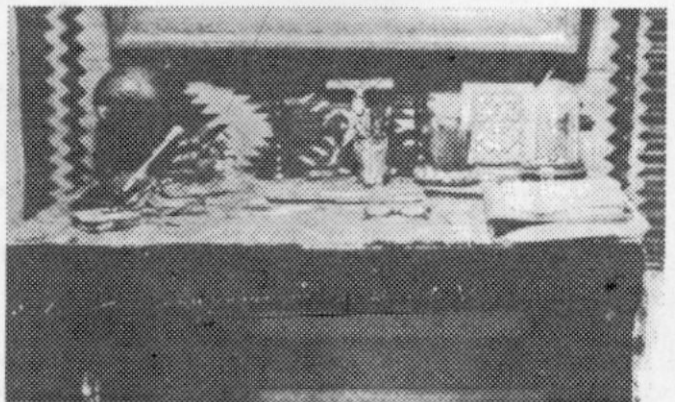
Спершу матеріали ПМ зберігав його засновник у своєму приватному помешканні. Незабаром переніс він їх до приміщення при православної церкві св.Володимира на Весті 11-й вул. ч.2280. Була це кімната, яка служила перед тим як склад вугілля. З 1-им вересням 1957 року ПМ примістився в новонабутому Пластовому Домі на вул. Кенільворт ч. 1202. Там займав він спершу одну, згодом дві, а врешті - чотири кімнати. 9 червня 1983 Пластовий Музей одержав приміщення в підвалі "астроному" при соборі св.Йосафата в Пармі, на Стейт Роуд ч.75720. Користування обширною залю, завбільшки 50 на 25 стіп, стало можливим завдяки зрозумінню й прихильності отців парохів, спершу о.шамб М.Федоровича, а опісля й о.митр М.Ревтюка. За це Пласт їм надзвичайно вдячний. Після основного ремонту залі перенесено до неї наш музей. Від вересня 1983 розпочалася напружена праця з упорядкування багатющої, в першу чергу - архівних матеріалів, які постійно поповнюються.

Засновник Пластового Музею пл.сен. Леонід Бачинський провадив його від самого початку, себто від 28

лютого 1952 р. до 8 серпня 1978р. Після нього керував Музеєм до 24 вересня 1981р. пл.сен. Олександр Фединський. Коли ж він відійшов на Вічну Ватру, опіку над Музеєм перейняв керівник Українського Музею - Архіву п. Степан Кікта. А від 21 листопада 1982 р. веде його пл.сен.Микола Грушкевич.

Співробітниками пл.сен. Л.Бачинського були насамперед пластуни сеніори Микола Кавка, Ярослав Кришталович і Роман Міхнякта, старші пластуни Юрій Кришталович, Мирослав Рабкевич і Христя Потічна.

У 1983 році Управа Пластового Музею оформилася в такому складі: пл.сен. Микола Грушкевич - голова, пл.сен. Євген Небеш - заступник перед цивільними властями та члени: пластуни - сеніори Марія Антонів, Люба Боднар, Осип Врублівський, Ліда Голян, Ярослав Кришталович, Роман Міхняк, Анна Сатурська і Олена Хміляк. Склад цей прийняла до відома 27 липня 1983 Президія КПС, а 24 вересня 1983 року-пленум КПС в ЗСА. Президія Управи ПМ діє

*Бюро та особисті речі сл.п. Сірого Лева
у Пластовому музеї*

безперебійно в такому складі: пл.сен. Микола Грушкевич - голова, пл.сен. Ярослав Кришталович - заступник голови й пл.сен. Осип Врублівський - фінансовий референт. Враз із

ПЛАСТОВИЙ МУЗЕЙ В КЛІВЛЕНДІ

ХТО ЗАСНУВАВ НАШ ПЛАСТОВИЙ МУЗЕЙ ?

ними витривало працюють над упорядкуванням музейних матеріалів приятелі Пласту п.п. мгр.Ярослав Говикович, д-р Василь Малиновський і інж. Ярослав Сидір. Протягом деякого часу допомагали теж інші члени управи ПМ: пані Марія Грушкевич, Ярослава Кристалович і д-р Пилип Телішевський. Серед усіх вирізнявся своєю пильною невтомною різномодною працею пл.сен. Осип Врублівський. Слід ще відмітити особливі роботи, при виготовленні написів пл.сен. Адріяна Галяревича (побіч інших допоміжних праць), проф. Романа Раковського, п. Степана Маланчука, і ст.пл. Тараса Яцишина та численні столярські праці п.Степана Апостолюка. Усім їм належить сердечна подяка.

Впродовж дев'яти років велося у новому приміщенні порядкування матеріалів Пластового Музею. Хоча він не був ще офіційно відкритий для публіки, відвідали його останніми роками деякі визначні особистості. З пластового світу оглянули його голова ГПБ пл.сен. Орест Гаврилук, голова КПр в ЗСА пл.сен.Ольга Кузьмович, голова КПС в ЗСА пл.сен. Ігор Сохан та представники пластових станиць в ЗСА. З далекої Австралії приїжджав сюди керівник Пластового Музею-Архіву в Аделяїді пл.сен. Омелян Слободян, а згодом і його брат пл.сен. Володимир Слободян. Врешті гостили в нас президент СКВУ Юрій Шимко з Канади, а з України - голова НТШ у Львові Володимир Шпіцер і Архiepіскоп Володимир Стернюк (шваґер сл.п. Сірого Лева) зі Львова в товаристві нашого Владика Роберта.

Наш Музей у Клівленді є центральним світовим пластовим музеєм і з цього приводу його керівник покликаний на співробітника Головної Пластової Булави. Наш музей знаходиться на терені ЗСА і підлягає КПС в ЗСА, яка майже весь час спомагає його дотаціями. У початкових шести роках видатки Музею покривав засновник з власних фондів. Пожертви поодиноких осіб і організацій підсилюють його касу.

Пластовий Музей у Клівленді перебуває у дружньому зв'язку з Пластовим Музеєм-Архівом у Австралії та доповнює його збірки зі своїх багатющих запасів. Наш музей підсилює також Пласт в Україні, спомагаючи його пластовою літературою. Досі передано або переслано до Львова й Києва різними способами 59 пластових книжок і 970 чисел пластових журналів, разом - понад 1000 примірників. Зі світлого часу перших двох десятиків років нашого Пласту у нас обмаль матеріалів. З радістю довідуємося, що у Львові зберігся архів Пласту з тих часів. Отож, маємо надію, що він стане зав'яззю Пластового Музею в Україні, і до нього попливуть збірки, що їх ми зберігаємо тут, на чужині, для Вільної України.

Засновником Пластового Музею був "Прижмурене Око", чи пак "Л.Прижмуренко", а то й "Вуйко Квак" або Сірий Орел, пл.сен.кер.Леонід Бачинський. Народився він 28 лютого 1896 року в Катеринославі на Східній Україні. За фахом був вчителем, викладачем природознавства. Як педагог, займав він довгий час становище директора середніх шкіл. Попри те, набув знання агрономії і тим служив нашому сільському господарству.

Замолоду, під впливом дослідника козацької старовини Дмитра Яворницького, зацікавився він музейництвом і згодом

Пл.сен. проф. Леонід Бачинський в Пластовому музеї у Клівленді

при кожній нагоді вкладав свою працю в різних українських музеях. Врешті ж, у 1952 році заснував він у Клівленді Український Музей-Архів, а водночас і центральний пластовий музей, і керував ними до 1977 року.

До Пласту Л.Бачинський вступив у 1920 році і з того часу служив йому вірно на різних провідних постах, а при тому у великій мірі трудився для виховання пластового новачтва. Як директор гімназії, був організатором низки пластових куренів. Велику увагу присвятив пластовим таборам, яких за своє життя відбув 30, у тому числі - 18 на пості коменданта. Спершу пластував він у Західній Україні, а між 1923 і 1929 роками - на Карпатській Україні. У Срібній Землі розгорнув він обширну пластову організацію й видавничу діяльність. У 1929 році очолював пластову

делегацію на скавтське міжнародне Джемборі в Бекінгемі в Англії. Видалений з Чехо-Словаччини, продовжував він пластувати в Галичині.

Після другої світової війни Леонід Бачинський був головою Пласту на британській зоні Німеччини. Тоді, в 1947 році, провадив він пластову делегацію на скавтському міжнародному Джемборі в Муасон у Франції.

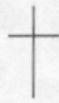
Переїхавши до ЗСА, у 1952 році поселився назавжди в Клівленді. Тут і проявив свою активність у пластовій станиці на постах станичного, голови Станичної Ради, голови Таборової Комісії, провідника Осередку УПС, члена, а опісля - голови Управи Пластового Дому. Та врешті впродовж 25 років керував він Пластовим Музеєм, заснованим ним самим. Він був членом, довголітнім курінним суддею і канцлером, а згодом - курінним 1-го Куреня УПС ім.Тисовських. Публіцистичний дорібок Л.Бачинського у окремих виданнях і статтях із ділянок пластування, виховання, прородознавства, господарства і музейництва начислює 745 позицій.

Як високо цінили в Пласті працю скавтмайстра пластуна сеніора керівництва Леоніда Бачинського, свідчить надання йому відзнак, а саме: "Пластової свастики" (бронзової, срібної й золотої,) "Хреста за значне діло", ордену "Пластової сокири", ордену "Вічного Вогню" в сріблі та ордену "Св.Юрія" в сріблі (двічі) й у золоті. Крім цього, як колишній учасник визвольних змагань у ранзі сотника був він нагороджений "Воєнним Хрестом" і "Хрестом Симона Петлюри". Його ордени зберігаються в нашому Пластовому Музеї.

Прожив сл.п. пл.сен.кер. Леонід Бачинський 93 роки життя; словненого працюю, що її він віддав в першу чергу українській молоді як її вчитель, виховник, організатор шкільництва і музеїв, а при тому - вірний пластун.

Відійшов Він на Вічну Ватру 25 вересня 1989 в Денвері, Колорадо. Пластовий Музей, який удостоївся зватися його іменем, забезпечить вічну гідну пам'ять про нього.

НА ВІЧНУ ВАТРУ

АННА НУСЯ МРИЦ-САТУРСЬКА,

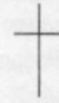
пл.сен.кер.,
членка Куреня "ТІ, ЩО ГРЕБЛІ РВУТЬ"
від 1922 року.

В ЗСА було всеціло віддана Пластові,
посвячуючи на виховну,
а зокрема — на таборову працю,
увесь свій час і усі сили.

Довгими роками провадила як
комендантка для юначок пластові табори
на пластових оселях — зокрема, на
"Вовчій тропі" і "Новому Соколі"
біля Бофала. Була до кінця життя членом
Пластової Станиці у Клівленді.

Померла 10-го липня 1993 року
після довгої і важкої недуги.

Похоронена у Вашингтоні
на Українському Національному
Цвинтарі-Пам'ятнику.

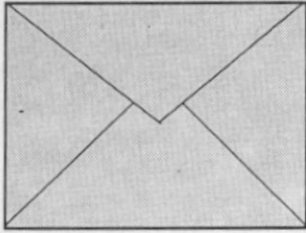

АТАНАС ФІГОЛЬ,

д-р, пл.сен.кер.,
член Великого Племені "Лісові
Чорти", засновник і перший голова
Фундації Енциклопедії Українознавства,
дійсний член історично-філософської

Секції Наукового Товариства
ім.Шевченка,
ініціатор

Енциклопедії Української Діаспори,
близький співробітник професора
В.Кубійовича,
автор низки наукових праць.

В.П.П.

пл.сен. Любомир Онишкевич!

... З великою

несподіванкою отримав "Пластовий Шлях", та ще й виданий у моїх рідних сторонах...

Отсим поздоровляю

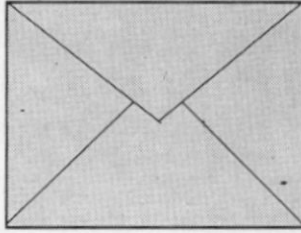
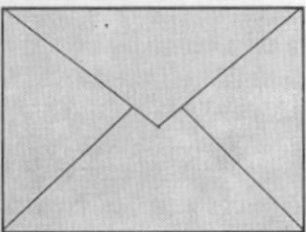
Вас і складаю мою найщирішу подяку та ґратуляцію за відвагу, силу духа і спроможність взятися у невідрадних обставинах за тяжку, але незаступиму працю для Українського Пласту та Українського народу! Хай Господь Благословить Ваші діла та для доброго здоров'я і щастя на многі многі літа...

СКОБІ

пл.сен.праці Володимир Мерещак,
23-й курінь

"Хмельниченки"

10.10.1993 Флорида

До

пл.сеніора

Ігоря Р.Комарницького

Гол. Бул. УПС

Шановний Друже Булавний!

... З великим здивуванням я перечитав у «СЛОВІ» ч.2 за цей рік заяву редактора пл.сен. Романа Барановського про припинення дальшого видавання «СЛОВА» і включення його як сторінку у «Пластовому Шляху». Як причину цього подається, що з «економічної», що не робить ніякого сенсу, бо «СЛОВО» до тепер само себе оплачувало. Колишній "Пластовий Шлях" все був дефіцитовий...

Отже тепер робиться так само і то не є нічого нового, але притому забувається що попередньо це був зовсім невдалий експеримент...Фактично тоді УПС лишився без інформативного зв'язкового органу...

Тепер доходить до мене вістка що немовби то вже появилася новий перероблений правильник УПС, але такого до тепер не дістав.

Із справою правильника може бути пов'язана справа заяви "Істинних пласт. сеніорів Львова". Вони самі не знають, як вони себе називають, бо пишуть з московська, що вони є істинні "СЕНЬЙОРИ". Отже які "істинні"? Хто це провірював? Перед переїздом сеніорів з Європи до інших країн

на зарядження Команди СУПЕ була переведена верифікація всіх сеніорів причому дехто, що себе подав за бувшого пластуна, тої верифікації не перейшов. Так що як творено КУПО то там брали участь тільки зверифіковані пластуни сеніори і подекуди також дехто із старших пластунів. Як колишній Голова булави УПС я вважаю що рівно ж можу зайняти становище до листа друзів Крупи і Самотулки як бувших Голов УПС.

Беручи фразеологічно вони мають рацію. Але справа терміну "інтернаціоналізації" Пласту ними не є обґрунтована, оскільки то не є нічого нового, бо СУПЕ по таборах почерез УНРРА чи ІРО було посередньо приналежне до Міжнародного Скавтського Бюра як таборовий Пласт емігрантів, тож на ділі вони рації не мають. По виїзді з таборів той статус уляг зміні. На цю тему велися різні дискусії і навіть дискутовано в ідеологічних конгресах, висувалося твердження, що Пласт не є Скавтінг'ом і рівнож дискутовано справу двох Батьківщин. Це нині призабулося і в обличчю факту що повсталася Українська держава не є аж так дуже важливим. Треба взяти до уваги факт, що як пластун має, згідно до присяги, бути вірним Богові і Україні, то чи Пласт буде більш чи менше інтернаціональним то воно не має ніякого значіння., а термін «інтернаціональний» державно-правно не є точним очерченням, бо радше ходило б о «етнічних» пластунів, а не ріжндержавних. Як такі пластуни

по причині віровизнання не можуть бути вірні Богові і не хочуть бути вірні Україні - то у такому Пласті чи Сквартин'у їм очевидно немає місця.

По англійськи кажеться "God and King", а "King" є символом держави. У нашому випадку держава це Україна.

Це здається є очевидним.

Друзі Крупа і Самотулка мають рацію, що наказами з гори справи не налагодяться, бо спершу треба усталити з ким, цебто з якими пластунами.

І тут в першу чергу входить проблема верифікації, щоби знати з ким мається до діла. Я знаю з попередньої верифікації що багато дехто з претензіями приналежності до Пласту відпав. Так само може бути з декотрими "істинними пластунами."

Вказує на це нелевне число тих істинних пластунів-сеніорів, яке булавний УПС Ласка подає як 80. Таких що творили Пласт у діяспорі є на много більше як тих 80, що де факто не є верифіковані. Розбивання єдності вказує на непластову поставу.

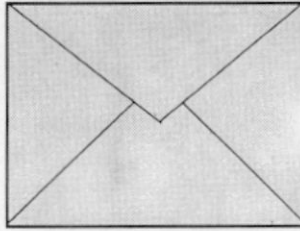
Отже моя сугґестація є щоби взяти під увагу справу верифікації спираючись на прецеденс із СУПЕ.

Взяти до уваги Пластову присягу, що пластун є вірний Богові і Україні і тим самим виелімінувати квестію інтернаціональності, яка сама по собі стратить на значінню.

Остаюсь з пластовим привітом

СКОБ!

пл.сен. керівництва
Юрій Цегельський, ЛЧ
колишній Голова Булави УПС
30 червня 1993 року

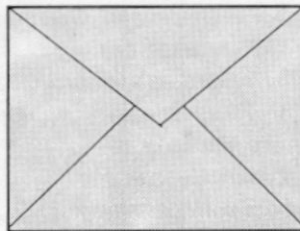
Пл.сен. Любомир Онишкевич
головний редактор
"Пластового Шляху"

Дорогий Друже Редакторе!

Гратулюю за прегарне зредаґовання й оформлення відновленого «Пластового Шляху». Пересилаю «Ювілейний Листок» Пластового Музею. Може він пригодиться Редакції "ПШ".

Сердечно здоровлю
СКОБ!

пл.сен. Микола Грушкевич,
керівник Пластового Музею
Клівленд,
дня 14 вересня 1993

До редакції журналу
"Пластовий Шлях"

Вітаю з виходом першого числа журналу пластової думки та інформації "Пластовий Шлях"!

Журнал є потрібним і на часі. Я прочитав його з великим

інтересом і хочу поділитися своїми враженнями.

1. Викликає задоволення якість друку і паперу. Сподіваюсь, що попри всі негаразди якість залишиться незмінною.

2. Найбільше зацікавила стаття пл.сен.Любомира Онишкевича "Думки про пластові конгреси" та матеріал "Думки Старого Вовка". Підняті авторами питання мене цікавлять і турбують. Приємно знати, що над цими проблемами думають поважані в Пласті люди.

3. Цікавий матеріал пл.сен. Петра Содоля про участь пластунів у визвольних змаганнях та про генерала "Чупринку". Описані другом Петром пластуни справді варті наслідування. З задоволенням також прочитав поезії Андрія Гарасевича.

4. В цілому матеріал скомпоновано добре і практично все з надрукованого є цікавим і корисним. Але невдало, на мою думку, розміщено та оформлено матеріал під рубрикою "З пожовклих листків" Богдана Чехута "Міністер фінансів". Після матеріалу поданого Петром Содолем, поезій Андрія Гарасевича та перед привітом крайовому з'їзду УПС в США жартівливий матеріал, як на мене, не вписується і краще дивився б в кінці журналу, в рубриці "Пласт на весело". Та й фото свині на третину сторінки в самому центрі журналу наштовхує на думку про сатиричне чи сільськогосподарське видання. Хоча, якби та ж таки свиня була розміщена в кінці журналу, то була би зовсім інша справа...

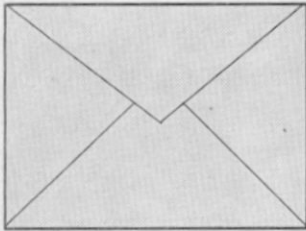
Прошу не ображатвся на мої зауваження, бо критикую я тільки для того, щоб наш журнал був якомога кращий. Також хочу застерегти редакцію від помилки

газети "Цвіт України", яка захопилася передруком старих статей та матеріалів, передруками не можна зловживати. Сучасні матеріали, навіть якщо вони й менш досконалі, триматимуть видання в руслі життя.

Зичу успіху!

СКОБІ

пл.сен. Олег П'ясецький,
зв'язковий куреня
ім.Андрея Шептицького,
станічний Стрийської
станіції.
14.08.1993р.

ПЛАСТ

Українська Скаутська Організація
у Литві

До:

головного редактора журналу
"Пластовий Шлях"

пл.сен.кер.

Любомира С.Онишкевича, СМ

...Пласт у Литві відновився десь три року тому. Я пам'ятаю, як в одну суботу, коли українці мали недільну школу, до нас прийшов чоловік на ім'я Валентин Кулинич, і почав оповідати про Пласт. Він спитав чи хтось хотів би виховуватись у Пластовому духу. Тоді нас було троє, ми збирались два рази на місяць у приміщеннях Громади Українців Литви і там працювали і вчилися

бути Пластунами.

Але то не було дуже поважно.

Я сам також не думав про Пласт дуже поважно, поки ми не отримали запрошення поїхати на табір.

То був курінний табір

"Мертве Озеро" під проводом ст.пл.Василя Цекуна (Стрий - ред.).

Нас було двоє з Литви,

я - Адомас Навіцкас і Микола Волицький. То був наш перший пластовий табір. Після повороту з 106 Ради Орлиного Вогню, (вишколу впорядників УПН) до якого мене запросив Голова ГПБ Др. Орест Гаврилук, я зібрав гурток юнаків з дітей української недільної школи і почав з ними займатися.

Спочатку я думав що буде легко, але потім побачив, як то важко працювати з юнаками і навіть хотів все кинути. Але пригадав собі всіх пластунів, які так щиро бажали мені зробити гуртки і доброї Пластової праці, що я не міг їх підвести. І я сказав собі: хоч як важко буде, я зроблю це: відновлю Пласт у Литві.

Я маю великі пляни:

хочу зробити щоб тут, у нас були не тільки Пластові Групи, але й Пластові Станіції.

Хочу також колись зорганізувати спільний табір у Литві для пластунів зі всього світу і Литовських пластунів. Але дуже часто я усвідомлюю, що в мене є мало досвіду, хотілося б якоїсь допомоги дорослих тощо. Також у нас тут у Литві, є мало пластової інформації, підручників, посібників, зовсім немає аніяких відзначок, також не маємо одностроїв - а діти так люблять і хочуть мати однострої і здобувати гарні відзначки.

Я звертаюсь до всіх пластунів світу і прошу, якщо хтось може допомогти: посібниками,

одностроями або доброю порадою: дзвоніть і пишіть на цю адресу:

Mr Adomas Novickas

GUL ARP-3 PLAST

AID 514 2300

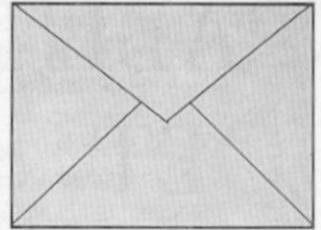
Vilnius Lithuania

тел. 8-340-2-41-06-98

СКОБІ

пл.прих. Адомац Новицкас

15 липня 1993 року

Шановний

пл.сен. Любомир Онишкевич, СМ
редактор "ПШ"

Лоренцвіл, НДжерзі

Дорогий Друже!

В "ПШ" ч. 1/97/93 на

стор.17 поміщено "Молитву
пластуна"з заміткою: невідомий
автор.

Цю молитву переробив я зі збірника "Скавтамастер'с Мінітс", публікація Скавтин'гу в ЗСА або Англії (не пригадую собі котрої, бо користувався я виданнями обох країн). Вперше, "Молитва" ця була частиною статті "Хвилинка провідника" підписаної "Щ" (це мій псевдонім з юнацьких часів), яку поміщено в журналі "В дорогу з юнацтвом" ч.4/8/ з 1960 р. Пізніше, від 1970 року вона ввійшла в програму вишколів пластових провідників і була публікована в різних матеріалах вишколів.

Хоч я не є автором цієї "Молитви" на 100%, то належиться мені кредит, що я "зукраїнізував" її для вжитку Пласту.

С К О Б І

Тарас Дурбак

22 вересня 1993 року

БОГДАН КРАВЦІВ: ПОЕТ І ПЛАСТУН

(5.V.1904 - 21. XI. 1975)

Є пластуни, що є поетами (Леся Храплива, Марта Тарнавська, Володимир Янів), є українські поети, що колись були пластунами (Віра Вовк, Ліда Палій, Юрій Тарнавський). А Богдан Кравців і вихований у Пласті, і відомий поет і дослідник літератури, а також і чільний пластун; з його постаттю завжди відразу асоціюємо і поета, і пластуна. Член куреня Лісові Чорти, він був редактором журналу для пластового юнацтва "Молоде Життя" (1954-1959), попередника теперішнього "Юнака". Крім своєї великої громадської і політичної заангажованості, він сповняв різні пластові обов'язки, наприклад, у 1950-их рр. був головою Крайової Пластової Старшини, а потім іКПРади, був також Головним Булавним Юнаків (у ГПБ).

Богдан Кравців - уродженець Івано-Франківщини, народився в селі Лоп'янка, Долинського повіту, в родині о.Миколи і Марії з Богачевських. Студював у Львові, де був головою Української Студентської Громади і великим

активістом українського націоналістичного руху - очолював Крайову Управу ОУН у Західній Україні. За політичну активність його заарештували поляки і засудили на три роки. В 1934 р. знову був арештований. З початку війни виїхав до Берліну, де редагував видання для української молоді, що була заслана у Німеччину. Кінець Другої світової війни застав його вже на еміграції в Західній Європі, звідкіля він переїхав до Америки, де й помер. За своє життя він був редактором різних українських періодичних видань, серед них таких як "Український Голос" (1928-1930), "Дажбог"(1935), "На сліді"(1947-1948), "Америка"(1950-1953), "Сучасність" (1970-1975).

Крім редагування періодики, він був редактором антологій "Шевченкове слово і слава" (1964), "Обірвані струни"(1955), "Шістдесят поетів шістдесятих років" (1967). Був він і членом редакційної колегії Енциклопедії Українознавства, і дійсним членом НТШ та УВАН.

Досліджував Б.Кравців давні джерела нашої літератури; значним вкладом у цій ділянці є його студія про Мітологічний світ "Слова о Полку Ігоревім", про українську мітологію та окремі її постаті. Багато у нього статей про Шевченка, зокрема про викривлювання текстів поета в УРСР, про Франка, як і про авторів цього століття, зокрема про літературу України від 1960-их років.

А понад все це Кравців - прекрасний поет, якому пощастило видрукувати кілька збірок в Україні ще до війни: "Дорога"(1929), "Промені" (1930), "Сонети і Строфи" (1933). "Остання осінь"(1940) вже друкована в Берліні, як і "Підчужими зорями" (1941). А в Америці появилися збірки "Зимозелень"(1951), "Дзвенислава"(1962) і "Глосарій" (1974). Після смерті поета, (у Ратефорді, Нью Джерсі, в ЗСА) видруковано його зібрані праці у двох томах: I-ий том - поезії і нариси, II-ий том - літературні праці: "Зібрані твори" (1978). Недавно в незалежній Україні вийшла друком малесенька збілочка "Монастир" (Львів, 1992), у якій вміщено головню поезії на релігійні мотиви.

Помимо арештів, помимо втрати Батьківщини та еміграції в чужі краї, поезія Кравціва ясна, соняшна, вітаїстична. Вона повна картин природи, картин нашого всесвіту і фольклорного пояснення його, зі зворотами до космогонії і космології. Крім поезій, що він писав і публікував, були у нього багато віршів, що віддзеркалюють його родинні почуття, вірші присвячені його дружині Нелі, дітям і внукам. Одна збірка сонетів "Дзвенислава" присвячена дочці в день її одруження.

Кравців також був любителем і дослідником нашого минулого, і це помітно відбилось у мітологічних образах та символах і залюбки добирає архайзмах, що він уживав у своїх творах. Так, наприклад, збірка "Глосарій" має підзаголовок: "або тлумачний словник таємних призабутих і не завжди зрозумілих слів"; у ній вірші на кожную літеру азбуки, кожний з них має мотив звичайно взятий із давньої нашої творчості.

Л.З.О.

Тим, що в дорозі...

Ой, забарився місяць у крузі...
З народної колядки

Тим, що в дорозі, місяцю ясен,
ой, що в дорозі в ніч оцю темну,
в далекім полі одним-одніські,
як біла далеч і біле небо, -

тим, що в дорозі збилися з путі,
по бездоріжжю в заметах блудять,
і перед ними ніщо не світить,
лиш вовчі очі і біла хуга, -

тим, що в дорозі мають за друга
І за кохання тільки багаття,
в яким згоряють, як шлях бездомні,
їх сміле серце й одважні думи, -

всім тим в дорозі, місяцю ясен,
дай же багато золота-срібла,
світлого сяйва, хай воно душі
і бездоріжжю й шляхи освітить, -

то ізрадіють ті, що в дорозі,
ой, що в дорозі зимної ночі,
то ізрадіють, місяцю ясен,
поки їм зійде світлеє сонце!

(Зі збірки "Дорога", 1929)

З урочищ і гаїв...

З урочищ і гаїв, із рідного привілля -
В чужину ідучи - узяв я жменю зілля,
і горсточку пісень, і жмут цілющих слів.
В дорожній клунок вклав і чаром перевив:
любисток і чебрець, шалвії трішки й рути
про вроки і дання, від пристриту й отрути;
а надто ще листків гіркого полину.
Та стерлося все те у сумішку одну -
і нині гірчавинь на серці безустану...
зберіг окремо я лиш пучечку євшану:
щоб нюхавши його колись мої сини,
знайшли додому шлях, далекий та ясний.

(Зі збірки "Зимозелень", 1951)

БОГДАН КРАВЦІВ

Котора

*- Пощо губим Рускую землю, самі на ся
котою їмуца? а половці землю нашу
несуть роздно, і раді суть, оже межи
нами рать до нині.*

Із Повісти про осліплення кн. Василька

Цілую нині хрест про згоду й мир,
а завтра вергнуть ніж ілживі й ниці -
і лютий бій за волості й куниці
займе їх раті ув усобиць вир.

Устане брат східний і навмір
ножем прониже братові зіниці
і темного в'язнитиме в темниці,
казнівши гірш, ніж хижий навір-звір.

Коли ж осліплен зламле злі окови
і в морок волі зрине із льохів,
ізнявши вгору помсти меч, мов хрест, -

то вовком побіжить провинен крові
і половців накличе і ляхів
на Сутійськ, на Перемишль, на Бересть.

(Зі збірки "Глосарій", 1974)

Дорога

Полонила нам серце дорога,
Мов змія золотаста і линява!
(Вбік - село і стрункі оборogi.
А далеко і курява й синява...)

Гей, це ти, в далечінь закликала
Як втомляло життя, наче сплін,
Коли снилися гори і скали,
П'янив очі ясний небосклін!

Ось і я! І до ніг ти лестишся,
І цілуєш гарячими хвилями,
І над нами і в нас буйна тиша,
І ліси свої пахоці виляля.

І співає хтось сонцеві гимни -
До грудей п'яний вітер приник.
А я йду одинокий, нестримний.
В синю даль - молодий мандрівник.

(Із збірки "Дорога", Львів, 1929)

Під осінь

Під осінь, схованим у тлі гераній -
Так добре бути, прогорнутись поспіль.
І мариться нам вогник на ватрані,
І склянка молока, і тепла постіль.

То часом тільки вийшовши на вітер,
Дороги пригадаємо забулі,
Невдержну молодість, вихрястий квітень -
І знов запрагнем йти напроти бурі.

1 листопада 74

Пагіння

Забрівши між дуби вохристокорі,
Визбирую невізану красу:
Гілки, зелений жолудь, дивен корінь,
Додому квітку спізнену несу.

Буває, що крізь просвіт верховіття
Примріється Виспянський сад і Свірж -
І з корінцями, пагіллям і квіттям
Тобі новий приношу з лісу вірш.

18 вересня 74

Ще світить осінь

Ще світить осінь плахтою барвистою,
В подерте зодягаючись лахміття.
В діброві борсуки на сон посвистують
І жовни стукотом дерева мітять.

Бреду сутужно листяною плітою.
Все глибше грузнувши в жовтневу глину,
На мить лиш кроки із листви виплутую,
Як в заростях наткнуся на калину.

25 жовтня 74

Молитва

Барвистотканим неосяжним килимом
 Прослалися до обр'їв ліси -
 Наврочені в покорі чола хилимо
 Увіч багрянозлотої яси.

Горять дерева полум'ям ополісті -
 І прагнем - у вогні їх - я і ти,
 Щоб дав нам Бог, як осені в падолісті,
 У повній вроді й барвах відійти.

20 жовтня 74

Читаючи

Книжки, журнали - повільно паперова
 Настримно рине з вулиць і грядок
 Даремно пробуєм в розливах слова
 Знайти живий поезії рядок.

Горливо прагнем, скинувши забрала,
 На людське вийти з хашів і ярів,
 Щоб радість в речі променем заграла,
 Щоб крові краплею в ній біль ярів.

23 жовтня 74

Від'їжджаючи

Не раз ще про далекі мандри марим -
 І бравши оберемком труд на барки -
 Прощаюся з тобою словом марним:
 - Я не забавлюсь, повернусь небавки!

У мандрах надаремних зморить змарга.
 Дізнаєм, що найгірше - дні розлуки.
 Що найщасніша та година гарна,
 Як вечір в'яже наші мислі й руки.

31 жовтня 74

При осінній ватрі

І здається мені, дороге товариство, що я знов разом
 з вами на стрічі при Ватрі Великої Ради. Тільки сьогодні осінь.
 Ласкава царівна сипле золотом листя, мов роєм соняшних
 споминів.

- Накладіть фої на ватру! Хай сипне вона мірядами
 іскор, як молодість сміхом, - бо прагнемо багато сміху та
 вогню.

- Хочу говорити до вас. Говорити про те, що тоді
 на стрічі зайняло запалом душу і що висказати не ставало
 слів.

Але чи треба було говорити?! Вам, яким хотілось
 багато сміху і танку, які раділи соняшною купіллю,
 захоплювалися гарно пройденим шляхом чи новим обр'єм,
 всією душею віддавалися кожній стрічній і незначній події.

Хочу говорити про те, що привело нас тоді на стрічу.
 Може це була синя даль, темна смуга гір на обр'ю? Може,
 приманив вітер наповнивши груди подихом піль або шлях,
 що срібною струною витягнувся в далечінь? Може привело
 вас на стрічу якесь незнане, невловиме бажання, якась
 нестримна юнацька туга? Бо ж молоді ми і хочеться нам
 багато сонця і простору.

А може, оте не назване, химерне бажання було
 покликом, волінням чогось вищого, чогось сильнішого над
 обов'язок, бо що ж привело вас туди сотнями, товариство,
 що дало вам силу перемогти всі перепони?

Бо чому ж не прийшли ще туди тисячі ваших
 ровесників, чому не могли ми святкувати зриву всієї
 української молоді, чому багато їх боїться того, чим ми
 живемо: простору, сонця та сміху?

Бо чому й сьогодні там в долинах, в буденному
 житті, першими серед молоді - ви, товариство? Хоч і бурі
 і негоди завзялися розбити ваш гурт, розвалити ваші
 варстаті, погасити ваші вогні!

Бо у вас молодість запалила соняшним промінням
 душу. Бо ви - для яких "тисяча миль починається від одного
 кроку" - не коритесь темним силам, не звертаєте з обраного
 шляху, не покидаєте своєї мандрівки. Бо для вас цілі, як
 сказав якийсь чеський поет "се острови, що відпливають,
 коли до них зближаємося". Кожна з добутих цілей творитиме
 вам все якусь вищу ціль, заохочуватиме мандрувати до
 чогось кращого й дальшого.

Я вірю, що колись з вами на Велику Стрічу прийдуть
 сотні тисяч молоді, своїм захопленням запалимо серця тих,
 між якими йдемо, збудимо їхню приспану молодість.

Бож молоді ми і хочемо дати всім, чого й ми
 добуваємо: сили, сонця і волі!

ПРО ПЕРШІ СТЕЖІ

Тепер існують два курені ПЕРШИХ СТЕЖ - курінь УПС та УСП, обидва вони разом творять плем'я. Більшість пластунок племені проживає в Америці, кілька в Канаді і в Україні. Головна спеціалізація куреня - праця з юнацтвом: табори, видання, вишколи, мандрівки.

Історія куреня почалася з 1947 р., коли в Німеччині група старших пластунок близьких собі пластовими переживаннями, ентузіасток гірських, лецатарських та водних таборів, під час табору в Альпах вирішила створити курінь і назвала його ПЕРШІ СТЕЖІ. "Стежинки" хотіли вносити в Пласт нові ідеї та нові форми пластових програм, і взагалі бути впереді пластової праці. Крім того вони були свідомі того, що прийдеться роз'їздитись по світу - тож як - ПЕРШІ СТЕЖІ вони також готуватимуть путь другим, головно у громадському житті. І так роз'їхалися вони до Канади й Америки.

Від 1950 рр. плем'я спеціалізується в організуванні юнацьких таборів і мандрівок. Табори зацікавлювали

молодших, які приходили до куреня, а старші переходили до УПС, і так поширилися у два курені, хоча працю ведуть разом.

1965 року ПЕРШІ СТЕЖІ ввели новий рід пластових таборів - СТЕЖККИ КУЛЬТУРИ, для старших юначок і старших пластунок, які зацікавлені у різних ділянках культури. На таборі зайняття пов'язані із творчим виявом, із особистим зазнайомленням із діячами української культури. Тепер деякі з бувших учасниць цих таборів самі стають уже відомими мисткинями, музикантами і творчими одиницями. Крім таборів тепер відбуваються МАНДРІВНІ СТЕЖККИ КУЛЬТУРИ - з огляданням культурних пам'яток в Україні, Італії, Греції, Канаді. "Стежі" також ввели 1990 року перед-новацький табір для "Пташат" (дітей 3-6 років життя) і таким способом готують дітей на нових ентузіастів Пласту.

Плем'я також видавало допоміжні матеріали для праці з юнацтвом, (напр. збірка гор на сходинах - "Vade mesum", "Допоміжні матеріали на юнацькі табори" (два видання у серії "В дорогу з юнацтвом"). Курінь спонзорував

ПРО ПЕРШІ СТЕЖІ

Перша курінна рада СТЕЖ в Ст. Кетерінс, Канада, 1950 рік.

антологію молодечої творчості "КОНТРАСТИ" (1970, видання редакційне "стежинкою"), та друге видання Юрія Старосольського "До Великої Мети".

Під оглядом професійним є велика різноманітність серед членок: є адвокати-юристи, літературознавці, лікарі, учителі, професори, мистці, поети, медичні техніки, музейні працівники, археологи, фармацевти, хеміки, біологи, мікробіологи, журналісти, радіопрацівники, музики, редактори, перекладачі, автори книжок... Крім того, українська громада має від ПЕРШИХ СТЕЖ завзятих працівників, серед яких: учителі в школах українознавства, організаторка і директорка школи українознавства, члени проводів СКВОР, СКУМО (шкільні та молодечі центральні при СКВУ), організатори мистецьких виставок і програм українського телебачення, організатори добродійних акцій, комітетів членки проводу СУА, НТШ, голови наукових організацій, члени рад директорів, голова СФУЖО (Світової Федерації Українських Жіночих Організацій).

А в Пласті - крім групових акцій, поодинокі членки довгими роками

працюють як виховниці (головно юнацтва), зв'язкові, кошові, станичні, крайові комендантки, булавні юнацтва в ГПБ, редактор "В дорогу з юнацтвом", співредактор "Юнака", "Пластового Шляху", комендантки і члени булав вишкільних таборів, організатори вишколів, організатори і голови Пластових Конгресів, редактори конгресових видань 2го і 3го

Частина ПЕРШИХ СТЕЖ в часі ЮМПЗ-93 у Львові.

ПРО ПЕРШІ СТЕЖІ

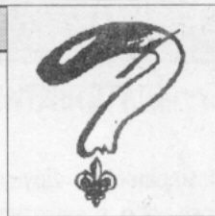
Конгресів. Також від самого початку існування куреня "стежинки" кожнорічно фінансово допомагали Фондові Енциклопедії Українознавства у Сарселі (Франція), а потім стали спонсорами українських шкіл в Німеччині, та чисельних інших добродійних акцій в Україні, Аргентині, Бразилії, Америці. В окремих містах "стежинки" улаштовували виставки картин українських митців, а із доходу давали допомогу дисидентам в Україні (напр. у Філадельфії улаштовано таких 20 виставок).

ПЕРШІ СТЕЖІ стараються бути першими не тільки у своїх професійних зайняттях, не тільки у пластовій праці, але завжди активні також у проводі різних акцій для української громади й України, як і для своїх країн, де живуть. Тому до СТЕЖ радо приходять завжди нові, цікаві і творчі молоді членки. А крім того вже є 14 пар "стежинок", що представляють два покоління 14-ти родин. Тепер є 68 членок УПС і 45 УСП. Оба курені очолює ПЕРША СТЕЖА - Марія Ганкевич (2327 West Rice St., Chicago, Ill 60622, USA).

МАНДРІВНІ СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ - 1993: в часі ЮМПЗ-93 у Львові

Філателістичні випуски ЮМПЗ з нагоди 80-ліття Пласту

В Пласті, в діяспорі, завелась така традиція, що кожних п'ять років ми святкуємо якесь «-ліття» від заснування нашої організації. Такі святкування мають звичайно форму великої Ювілейної Міжкраєвої Пластової Зустрічі (ЮМПЗ), поміж пластунами з різних країн. Спершу в таких зустрічах брали участь лише пластуни з Канади і США і святкування відбувалося на зміну, в одній, чи другій з цих країн. Згодом прилучились до святкувань і пластуни з Австралії. А 80-ліття від заснування Пласту вперше святкували ми в трьох етапах: в 1991-ім році - в Австралії, в 1992-ім — в США, а в 1993-ім вперше в історії Ювілейна Зустріч відбулась у Львові, в нашій рідній Україні.

З нагоди Ювілейних Зустрічей традиційно «Пластова Пошта» випукає різні пластові філателістичні сувеніри: чи то (недержавні) марки-наліпки чи спеціальні кашетовані конверти, чи то поштівки-картки, тощо. Часто також пластуни стараються мати спеціальну офіційну державну поштову печатку, якою гасять пропам'ятні листи чи карточки, вислані з тієї Зустрічі як пам'ятки-сувеніри.

З нагоди 80-ліття святкувань відбулися аж три окремі зустрічі, тож пластуни випустили аж три окремі серії марок і конвертів: в Австралії випущено марку-наліпку із відзнакою даної Зустрічі, а також конверту як в рис.1.

В Америці, на пластовій оселі «Вовча Тропа», з нагоди ЮМПЗ випущено спеціальні конверти, їх можна було гасити спеціальною американською державною печаткою (рис.2)

Але найбільше прегарних пропам'ятних філателістичних видань було під час ЮМПЗ у Львові, в серпні 1993-го року. З нагоди Зустрічі пластова видавництво «Лілея» в Тернополі випустило вісім різних недержавних марок-наліпок, з двома різними рисунками і в чотирьох кольорах: синя, жовта, зелена

рис.1. Австралійська конверта з марками, видана з нагоди ЮМПЗ в Австралії

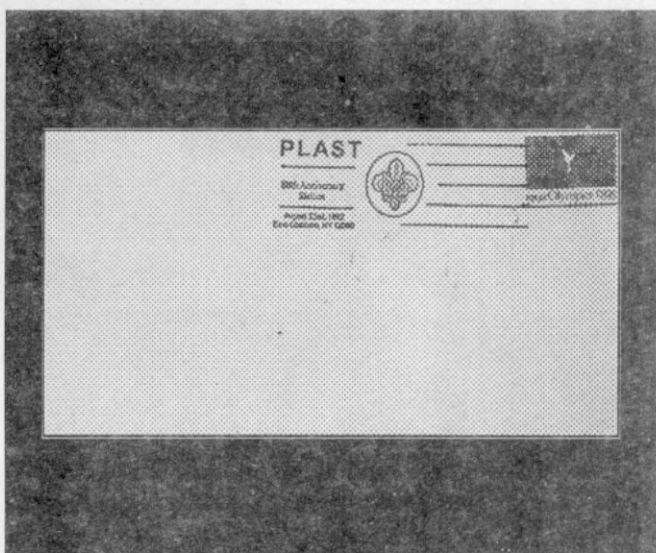

рис.2. Американська конверта з державною печаткою, з нагоди 80-ліття ПЛАСТУ

ФІЛАТЕЛІСТИЧНІ ВИПУСКИ ЮМПЗ

і помаранчева. Друкувались вони або в аркушиках по 72 марки, або в мініатюрних аркушиках по 20 марок. Рисунок марки зробив львівський митець Роман Зарицький. (див. рис.3).

Ці марки можна було наліплювати або на спеціальні конверти (було їх аж три роди, як в рис.4), або на карточки-поштівки, яких було теж три різних роди (гл. рис.5). Ті конверти й картки друкувались (чорною або бронзовою фарбою) в Тернополі та Львові. Митцями, які приготували всі ці речі були Роман Зарицький (до речі, він є автором відзнаки ЮМПЗ-93 в Україні; ця відзнака стала основою для державної поштової печатки, якою гасили конверти, марки

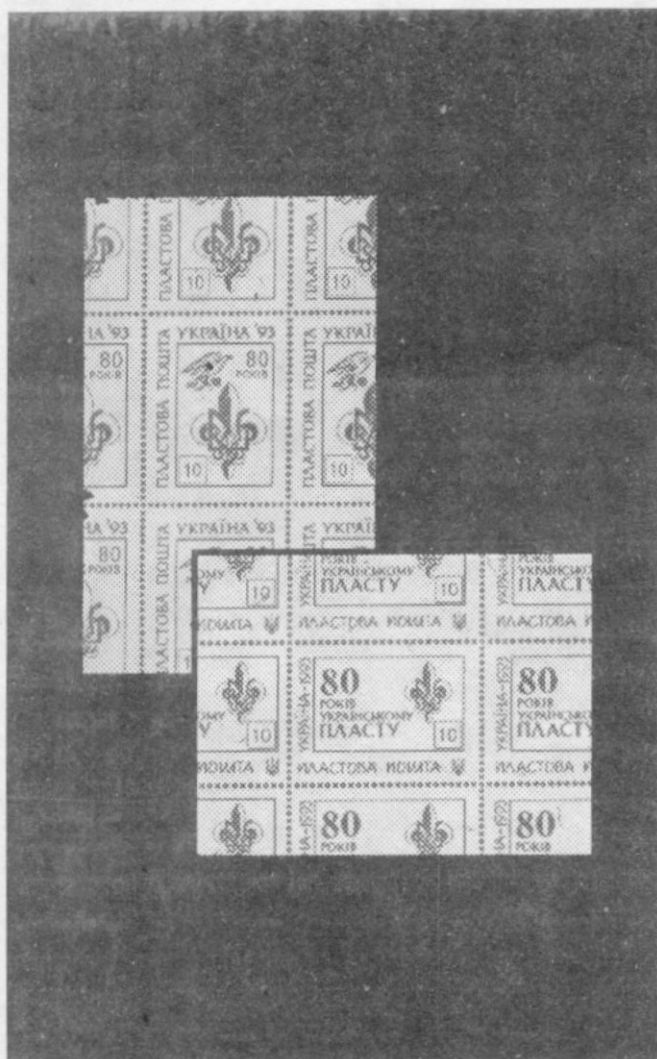

рис.3. Ювілейні марки випущені з нагоди 80-ліття ПЛАСТУ і ЮМПЗ

рис.4. Конверти видані з нагоди 80-ліття ПЛАСТУ і ЮМПЗ

і поштівки), Михайло Фірман та фотограф-художник Любомир Крися (всі три зі Львова). Організатором - адміністратором у Львові був філателіст п.Олександр Жарівський, а здійснення проекту в цілому взяло на себе видавництво «ЛІЛЕЯ» під проводом пл.сен.Мирослава Павловського.

Ці всі марки, конверти і картки можна було купувати на головній пошті у Львові ранком, дня 8-го серпня 1993 року в день Зустрічі у Львові. Пізніше цього ж дня також продавали їх на стадіоні СКА, де відбувалась зустріч. В обох місцях конверти й поштівки гашено спеціальним гасівником-печаткою, яку приготувало Міністерство Зв'язку України. В обох місцях були великі юрби народу, які купували ці всі речі.

ФІЛАТЕЛІСТИЧНІ ВИПУСКИ ЮМПЗ

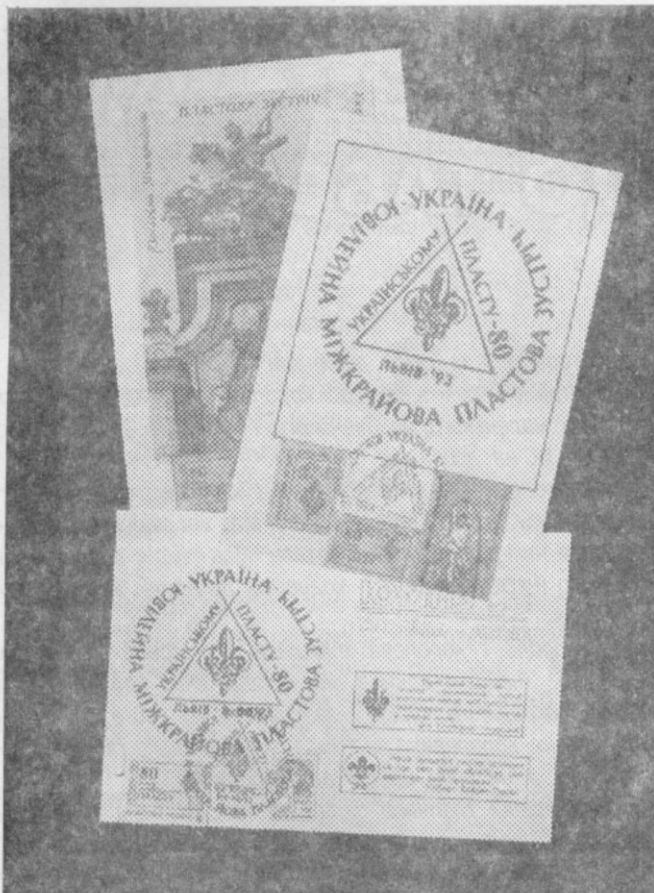

рис.5. Поштівки, видані в Україні з нагоди 80-ліття ПЛАСТУ

Але й на цьому не кінець! Під час Зустрічі львівський фотограф-художник Любомир Криса висвітлив чимало прекрасних знімків. Їх викликано й побільшено вночі з 8-го на 9-го серпня, уложено по мистецьки й видруковано в формі восьми прекрасних карточок. Тоді пластова братство (переважно - з Тернополя, а також львівське юнацтво з куреня ім.П.Полуботка) і члени видавництва "Лілея" сиділи цілу ніч, щоб наліпити на ці картки наліпки і марки і погасити їх державною печаткою, поки треба було відслати її назад до Києва на знищення (рис.6)

Це була справді незвичайна пластова робота й не будь-яке досягнення - такого ще не бувало в історії Пласту. Всім, хто був пов'язаний із цим ділом, велика честь і слава!

Ці всі речі - прекрасні пам'ятки і сувеніри із першої Пластової Зустрічі на Рідних Землях. Тираж філателістичних видань не був великий, тож вони будуть колись дуже рідкісні. Вони були скоро розкуплені і тепер залишилось їх дуже мало. Якщо б Ви хотіли придбати дещо з цих випусків, то звертайтеся або до Пластового Філателістичного Бюро на адресу Юрка Павлічка (Mr.Yurii I. Pavlichko, 17 Bayberry Dr. Monroe, NY 10950, U.S.A.) або ж просто на адресу видавництва "Лілея" в Тернополі.

Сіроманець-Філателіст

рис.6. Частина спеціальних поштівок з фотографіями святкування 80-ліття ПЛАСТУ в часі ЮМПЗ у Львові, 8 серпня 1993 року.

ПУСТИ МЕНЕ МАМО ДО ТАБОРУ!

* * *

Орест побачив на вулиці
свогого приятеля, Ромка, який
машерував з прекрасно підбитим оком.

- Хто тобі так підбив око,
Ромку?

- Моя наречена, - відповів
Ромко.

- Та я думав, що твоя
наречена поїхала на вакації! - сказав
здивований Орест.

- Я також так думав, -
відповів Ромко.

* * *

- Чого ти ходиш з тією
Лідою?

- Бо вона інакша від других
дівчат.

- Чим інакша?

- Бо тільки вона хоче зі мною
ходити.

* * *

Братчик до нового члена роя:

- Вмієш числити, Юрку?

- Вмію. Один, два, три,
чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять,
десять, хлопець, дама, король.

* * *

Один братчик був дуже
здивований, коли довідався, що його
рій вибрав на ройового найменшого
свого члена, шестирічного Миронця.
Однак один новак йому скоро вияснив:

- Ми не могли вибрати його
на скарбника, бо він не вміє числити,
ані на писаря чи хронікера, бо він не
вміє писати. На суддю також не
можна було його вибрати, бо ми всі
більші від нього. Ми мусіли його
вибрати на ройового, бо вже нікого не
лишилося.

За семи горами і за семи долинами, в одному королівстві, в пишному замку на стрімкій кручі жили собі король і королева. Одного дня приніс їм бузько сина, маленького, розовенького, і були вони дуже щасливі. І ріс той королевич, як на дріжджах.

Жилося королевичеві добре. Мав він маленького іхтіозавра - Жіжі, який з ним по замку ходив і хвостом махав. Мав він двірського блазня, який йому розказував чим-раз пікантніші дотепи. Мав також повний виряд для тортур. Та нічого його не бавило, - ходив він по замку, бив тарганів, жував гуму і нудився.

Тоді то король і королева вирішили, що треба королевича зблизити з природою. Знайшли вони в лісі цигана, який собі в той час смажив над ватрою вкрадену курку, і звернулися до нього:

- Візьми, цигане, королевича на пару тижнів до свого табору, навчи його любити природу, а ми тебе щедро винагородимо.

І так то перший хлопчина попав до табору. І від того часу цей звичай зберігся, ба, поширився на всі верстви суспільства...

* * *

От, приходять літо, і до "Молодого життя" заклопотані мами торбами несуть гроші, немов за всяку ціну "Молоде Життя" від банкрутства врятувати хочуть. Та ні, - то вже так надокучили їм їхні сини за осінь, зиму і весну, що вже якнайскорше хочеться лишити їх на голови братчиків, чи пак - панів булавних.

Ну, приходять той день, і мама пхає скільки сили свого сина, його наплечник і дві валізки до автобусу. Починають хлопці співати "Здох канарок" або "Тіні-віні-бікіні", а мамі так сумно стає, що ледь-ледь сльози стримує, а то і прослезиться, і без пам'яті просить сина:

- Пиши!

І пишуть сини:

- Дорога Мамцю!

Пришли мені якнайскорше книжку "Втеча з Алькатразу"...

- Дорога Мамцю!

Їдження тут добре, і його взагалі не муситься їсти...

- Дорога Мамцю!

Чи то правда, що бузьок дітей взагалі не приносить?...

- Дорога Мамцю!

Сьогодні ми збирали гриби. Їх не можна розрізнити, котрі трійливі, а котрі ні, аж їх з'їсти...

- Дорога Мамцю!

Сьогодні я пускав лодку на калабані, яку я сам зробив...

- Дорога Мамцю!

Бунчужний казав, що я не можу йти до води, аж поки не навчуся плавати...

- Дорога Мамцю!

Що робити, як один кінець шнурка в піжамах сховається ?...

- Дорога Мамцю!

Гину з голоду. Тут дають їсти тільки чотири рази на день: снідання, обід, підвечірок і вечеря...

- Дорога Мамцю!

Пришли мені мій лівий капець...

- Дорога Мамцю!

Пришли мені нові комікси. Бунчужний мені забрав ті, що я мав, і вже певно скінчив читати, бо вже шукає за новими...

- Дорога Мамцю!

Тут є 118 хлопців. Я би хотів, щоб було 117...

* * *

Кінчається літо, і вже навіть комарі вміють співати "Здох канарок" і "Тіні-віні-бікіні". За той час хлопці змінилися: розвинули ініціативу (- давай, замкнемо коменданта в кльозеті...), фантазію (- я бачив, як булавні грали покера...), зарадність (- як вилізти на дерево, то можна бачити, що сестрички роблять у своїй кімнаті...)...

Вертаються хлопчики додому, і радіють серця їхніх родичів: хлопці чемні і непередливі! Це триває не довше, як два тижні. Потім хлопчина стає знов тим самими пострахом, з тою різницею, що тепер він має нові погані привички. Як знайдете в його ліжку вужа, як розпалить ватру в лазничці, або як втече з дому через вікно по линві, то так і знайте, що це він навчився на таборі.

Очевидно - ні вужів, ні ватри в лазничці, ні линви з вікна третього поверху батьки не толерують. Та це тільки покищо, - поки не прийде час, коли в літі на табори посилатимуть не батьки синів, а сини своїх батьків. А коли взяти під увагу поступки зроблені підлітками в останніх роках, то можна сподіватися, що той час прийде вже ось-ось.

Де Кастор

* * *

В м'ясарні:

- Ромцю, піди подивись чи м'ясар має свинячі ніжки.

- Не бачу, мамцю, бо він має довгі штани і черевики на собі.

* * *

Бунчужний до булави:

- Робимо нині алярм в четвертій годині. Якщо буде дощ, то зробимо його в третій.

* * *

Братчик до новаків:

- Робіть собі, що хочете! А тепер пробуйте цього наказу не виконати!

* * *

Виховник:

- Запалити вогонь за допомогою двох кусників дерева дуже легко.

- Юнак:

- Безумовно, особливо, якщо один з тих кусників дерева сірник.

* * *

Юнак і юначка в кіні:

Він:

- Ти бачиш ?

- Дуже добре!

- На тебе не віє ?

- Ні!

- Маєш м'яке крісло ?

- Так!

- Ззаду тебе не штуркають?

- Ні!

- То поміняймося місцями.

* * *

- Скільки ти маєш літ,
Ромчику ?
- Шість, прошу пана.
- Ну, ну ! Шість літ, а ти
вже майже такий високий як моя
парасоля.
- А скільки має літ ваша
парасоля, прошу пана ?

* * *

В автобусі:
- Не сідай на апарат, бо
помнеш знімки !

* * *

Інструктор на тереновому
змагу:
- Хто з вас, хлопці, скаже,
як запалити вогонь в ясний погідний
день, як ось сьогодні, коли нема під
руками сірників ?
Юнак:
- Я знаю. Треба скласти на
купу сухих галузок, сухого листя,
березову кору і чекати на грім з
ясного неба.

* * *

Новачка до сестрички,
побачивши гусеницю:
- Дивіться, сестричко, той
хробак має светер !

* * *

На лекції учитель питає
Юрка:
- З чого був найбільш
знаний Тарас Шевченко ?
- Зі своєї пам'яті ! -
випалив Юрко.
- О, а то чому ? - питає
здивований учитель
- Бо я бачив таку
статую: "Пам'яті Шевченка !"

	Від редакції			
		Лариса Онишкевич	Про друге число журналу Двадцять один чоловік? чи чоловіків? людей? ...або дещо про український правопис	1 2
	Ідеологія Пласту	Тоня Горохович	Пластовий закон у житті Пласту	4
	Думки Старого Вовка		З чим ми повертаємось домів?	6
	Дискутуємо !	Юрій Лось Володимир Соханівський	Знаменний момент у житті Пласту Авторитет - так, авторитарність - ні!	8 11
	Куток виховника	В.Саблук	Сокіл	14
	Куток старшого пластуна	С.Пластуненко Галя Кузишин Андрій Гарматій	Ми - старші пластуни! Зустріч 1992 Восьмий вишкіл УПЮ в Україні Про семінар-зустріч УСП в Грефтон	22 23 25 26
		Галя Кузишин Згуба, ЛЧ	Семінари, дискусії та пластовий дух... Пласт у 2000 році: товариство творчого анахронізму?	27 29
	Наша хроніка	Петро Змарко Любомир Криса	Фоторепортаж про ЮМПЗ-93 в Україні	32
	З канцелярії ГПБ	Орест Гаврилюк	Пласт в Україні (Лист до редакції "Слова")	40
	Слово сеніорату	Ігор Комарницький Олександр Рокіцький	Привіт крайовому з'їздові УПС в Україні Сеніорат в Україні: проблеми і завдання Пластовий музей у Клівленді. На вічну ватру	42 43 46 48
	Наше листування		Листи з ЗСА, Литви, України, відгуки про перше число	49
	Пластуни-поети	Л.З.О. Богдан Кравців	Богдан Кравців - поет і пластун Вибір з творів	52 53
	Пластові курені		Про Перші Стежі	56
	Про Український Пласт		Філателістичні випуски ЮМПЗ	59
	Пластун завжди доброї гадки		Пластовий гумор	62